

Utrum naturalibus praestent variolae artificiales ... / [Hinrich Adolph Nissen].

Contributors

Nissen, Hinrich Adolph.
Roederer, Johann Georg, 1726-1763.
Universität Göttingen.

Publication/Creation

Gottingae : Ex Officina Schultziana curante F.A. Rosenbusch', [1757]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/weyqrjqm>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

Q. D. B. V.

73182
V T R V M
NATVRALIBVS PRAESTENT
VARIOLAE ARTIFICIALES

38777/p DISQVIRIT

ET

CONSENSV GRATIOSI ORDINIS MEDICI

IN

ALMA GEORGIA AVGVSTA

PRAESIDE

IOANNE GEORGIO ROEDERERO D.

MED. ET ANAT. P. P. O. ACADD. IMPER. PETROPOL. ET
REG. SVEC. SOC. SOC. REG. SC. GOTTING. SODAL. E.
ET LAT. IEN. SOC. H.

PRO

SVMMIS IN ARTE SALVTARI HONORIBVS

PRIVILEGIISQVE LEGITIME ADEVNDIS

DIE VII. IVN. MDCCLVII.

PVBlico ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTIT

A VCTOR

HINRICH ADOLPH NISSEN

HOLSATVS.

GOTTINGAE

EX OFFICINA SCHVLTZIANA

curante FR. ANDR. ROSENBVSCH.

T. R. V. M.

NATURAL HISTORY AND ANTHROPOLOGY

CONGRESS GRANT OF ORDINARY MEDICAL

AND ANTHROPOLOGY

JOHN GEORGE

AND ANTHROPOLOGY

EXAMINER IN ARTS AND LETTERS

IN MEDICAL AND ANTHROPOLOGY

AND ANTHROPOLOGY

AND ANTHROPOLOGY

HENRICH ADOLPH NISSEN

OF THE UNIVERSITY OF

OF THE UNIVERSITY OF

OF THE UNIVERSITY OF

OF THE UNIVERSITY OF

OF THE UNIVERSITY OF

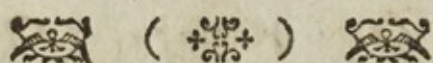
DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA
VTRVM NATVRALIBVS PRAESTENT
VARIOLAE ARTIFICIALES.

§. I.

Et si non infrequentia sunt nostra tempestate scripta, eademque egregia, quae de saluberrima operationis specie, variolarum insitione exponunt; licebit tamen eandem in specimine academico, dubiam quippe nonnullis necdum satis confirmatam, succincte & pro otii ratione festinanter proponere. Adeo etiam graue est hoc

. A

argu-

argumentum & humanae salutis cognatum, ut, si culpanda videretur operatio, dubitandi rationes, nihil obstantibus autoritatibus plurimis, non essent reticendae; sin vero probanda & ita, ut praedicatur, salutaris, ita generi humano amica, nimis eius & laudes & emolumenta nunquam repeterentur.

§. II.

Minime quidem animus nobis est prolixo sermone in ea omnia excurrere, quae de summo huius morbi artificialis usu, deque ratione eum excitandi & moderandi a variis auctoribus prolata sunt, ad quos infra recensendos referimus. Facile autem liquet, ad tria maxime momenta laudum capita redire; ad dubiorum, quae obiiciuntur, solutionem; ad calculos, siue comparisonem rarioris fati lethalis ex morbo artificiali, cum frequentiori fato ex lue naturali; ad praedicationem emolumentorum, quae offerunt conueniens ad morbum praeparatio, apta tempestas, corpus sanum & in plerisque aetas infantilis.

§. III.

§. III.

Grauiissima esse ista argumentorum pondera lubentissime fatemur. Quis insitis variolis prae naturalibus locum denegabit, cum cognoscit septimum quemque hominem naturales variolas rapere, quando ex centum aliquot, quibus ars morbum confert, vix vnus, quin nullus quandoque perit? Quam facile morbus superatur, cuius impetum bene praeparati expectamus, prae alio, qui noxiis humoribus obruto corpori & in suis nervis turbato tectas insidias struit! Quem fugit blandius cum infantia, blandius sub miti coelo variolarum commercium, crudelius cum aetate adulta & sub coelo rigido. Adeo etiam leuia sunt quae insitioni opponuntur dubia, adeo solide a doctissimis viris soluta, vt nihil, quo insitionis virtus commendari possit, superesse videatur.

§. IIII.

Motum tamen est nouum dubium, conquestu voces ortae sunt de incuria argumentorum, quae a priori, vt aiunt, ducuntur. Solum qui-

dem experientiae oraculum omnem haesitantibus scrupulum euellere deberet in rebus machaoniis, nisi omnes & sententiae cuidam addicti & eidem aduersantes ad eandem sedem confugerent. Ita etiam naturae nostrae ratio comparata est, vt obseruatorum causis magis, quam ipsa historica cognitione delectari videamur. Hoc itaque quicquid est vacui, in insitionis variolarum doctrina, coniecturis qualibuscunque quadantenus explere tentabimus; probaturi ipsam insitarum variolarum indolem necessario ex sua natura mitem esse, omni- que naturalium mitiorem; omnia licet, quae circumstant, sint paria, praerogatiuas adeo praeparationis, temporis & aetatis insitionis laudes solas non facere *a)*, sed saltem augere.

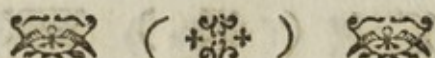
a) Optimum hinc euentum fortiuntur rudissimae etiam insitiones, variis populis vsitatae. cf. infra §. 26. de Insitionis rudioribus quibusdam methodis. Succedit etiam operatio in Nosocomio Londinensi, variolis & earum insitioni dicato, quamuis ad minutiora quaelibet attendere ibidem non detur & naturali contagio aer repletus sit. cf. *Rapport de Mr. HOSTY dans le Mercure de France 1755. aout. p. 172. seqq.* Succedit in America, quamuis sine prolixa praeparatione omnis generis aeris morbis communicetur.

tur. cf. autores istius infectionis mentionem facientes. v. g. DE LA CONDAMINE. *Journal Britannique*. DOUGLAS &c. infra recensendi.

§. V.

Et protinus quidem se offert contagii diuersitas. Aequae autem, ac in artificialibus compertum est, ex miasmate nasci variolas naturales, non negabunt, qui externis speciebus non decepti ad omnia circumspiciunt. Reuocandi modo in memoriam sunt inter Europaeos *a)*, Afros *a)*, Indos *a)*, Groenlandos *b)*, nouique orbis incolae *c)* morbi origo & progressus, serio ad ea attendendum, quae quotidiana praxis, de serie maxime morbi in urbibus *d)* & in iisdem familiis, nobis vel inuitis obtrudit, vt de miasmatis virtute conuincamur; saepius licet miasmatis fontem ignoremus & efficacia alias idem carere animaduertamus: neque enim fontis ignorantia eundem obstruit, neque riuulorum aliquot occlusi.

a) Cf. ILLVSTRIS ARCHIATRI PAUL. GOTTLIEB. WERLHOF. *Disquisit. de Variolis & Anthracibus*. IOH. FREIND. *Historia Medicinæ* p. 524. edit. Londin. opp. Fol.

RICHARD MEAD *de Variolis & Morbillis C. I. de origine Variolarum*, vbi succincte omnis variolarum origo recensetur. GEORGE MARTINE *Essays Medical and Philosophical. Essay I. p. 78. seqq. aliiue. cf. & SIDOBRE de Variolis & Morbillis. C. I. p. 106. opp. Morton.*

- b) cf. GEORG. DETHARDING. *Diff. Pestem variolosam in Grönlania enarrans Hafn. 1739.* anno demum 1733. primas variolas, easdemque pessimas, puer in Groenlandiam transtulit.
- c) Cf. RODERICI A FONSECA LVSITANI *Consultat. Medic. T. I. n. 18. p. 170. de feбри cum variolis. & ILL. WERLHOFII l. c. C. I. p. 15.*
- d) Cf. Litterae D. D. IO. STORCHII ad D. D. STOCK, vbi manifesta contagii in urbem Isenacum translati observatio extat. Cf. *Comm. Litter. Noric. a. 1734. Hebd. XIV. p. 108.* Huc & spectat observat. 198. in *Act. Nat. Cur. Vol. IV. D. IO. FRID. BAVERRI & WALDSCHMIDT. Diss. singular. variolar. Th. X. p. 8.* Non raro observare nobis licuit naturalis contagii eandem ac in artificialibus periodum: infantes nempe & adultos variolis correptos, qui ante novem quasi dies cum aegris; quibus pustulae exsiccabantur, versati sunt. Notauimus in eadem domo similem accessus seriem, ita vt infectio vnius infantis ad exsiccationem pustularum in praecedente infante referri potuerit.

§. VI.

At propius ad nostrum scopum spectat quaestio, cur neque omni tempore, neque in omne subiectum
virus

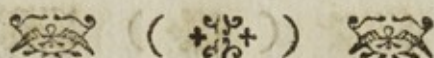
virus suum euomat contagium naturale, rarissime vero fallat artificiale? quaestionis enim solutio ad ipsam artificialium variolarum mitiorem indolem sua quasi sponte nos ducit. Animaduertendum itaque primum est: nihil in corporibus mutandis valere impetum, nisi debilius impetu sit corpus renitens, atque adeo, si idem maneat superior impetu renixus, impetum esse augendum, vel renixum minuendum, nisi impetui aliquid accedat. Pari modo in corpore humano nihil quod ipsi inimicum est morbos excitare valet, nisi antea partium vires obsistentes inimico fuerint vel fractae, vel causa corpori inimica ita valeat, ut omne obstaculum vincat. Quod autem obsistentes vires frangit *disponentem causam* in scholis medicorum vocant. Vel maxime autem ad contagia hoc principium transferri debet. Ita sua sponte intelligitur, variolarum miasma non recipi in corpus, nisi aut dicta dispositio adsit *a*), aut summo furore ipsum miasma saeuat. Paria aëris iura esse
expe-

experientia docet: alia videlicet aëris dispositio contagiis inimica eadem repellit, alia amica sibi iungit, quo casu Epidemicæ Variolæ grassari dicuntur *b*).

a) Hinc omnino fit, ut frater cum fratre aegro, soror cum sorore aegra, in eodem lecto decumbere, ex eadem patina nutririque queat, sine ulla infectionis nota.

b) Aëris vim in morbis Epidemicis faciendis iam agnouit HIPPOCRATES: *Libr. de natur. hominis n. 19.* „Quum unius morbi popularis grassatio consistit, manifestum est, dietam non esse culpabilem, sed quem trahimus spiritum in causa esse: palamque est insuper eum ipsum spiritum, siue aërem morbosam aliquam exhalationem habere.„ cf. & SYDENHAM. *S. I. C. II. p. m. 6.* RHazes. *Commentar. de Variol. & Morbill. C. II.* „Quoad tempora, seu anni tempestates, in quibus solent oriri variolæ, hæc sunt varia; sed præcipue extrema pars autumnii, & veris principium; & quando per æstatem pluviæ intensæ & crebræ sunt, & venti australes perflant plurimi, & continui; & denique quando hyems calida est, & ventis australibus perflata.„ Dari coelum, quod contagii vim maximam, quin totam infringat, probatur in *Gentleman's Magazine. Nouembr. 1755. p. 502.* ubi recensetur, in Insula St. Helena variolarum contagio nunquam laborare incolas, neque infici, quamvis linteamina variolis laborantium in nauibus ibidem lota fuerint, (qua tamen ratione Hottentotæ infecti sunt. cf. MEAD l. c.) a Variolis autem infici incolas Insulæ St. Helenæ,

lenae, si in Angliam vel aliam regionem inigrauerint : ad ipsam insulam naues in portu morantes, & variolis decumbentium plenas, nihil variolarum relinquere. Fauens etiam variolis aër malignas saepius solet reddere, inimicus mites. Ita regiones, quarum maxima tempestas calida est, cum pluuiis intensis & crebris, morbi indolem malam vehementer exasperant. Frequens & periculosus morbus est in Insula Barbados. cf. GRIFFITH HUGHES. *natural History of Barbados* L. II. p. 39. Plurimos tamen seruat nunc vñitata ibidem variolarum insitio. Quam maxime lethales sunt in Para, Prouincia Brasiliae. cf. M. DE LA CONDAMINE *Abregé d'un voyage, dans les Mem. de l'Acad. Roy. d. Sc. a 1745*. Ita & Nigritae vix possunt sanari. Valde etiam Variolae sunt periculosae in Batania Orientali, Coromandel, Malabar. &c. & quandoque in promontorio bonae spei. cf. MEAD *l. c. C. I. p. 10*. Anno etiam 1756. ferocissime in isto promontorio saeuierunt, alteram incolarum partem, 3000 homines numero excedentem, e medio tollentes. cf. *London Euening Post. n. 4593. a. 1757. April. 14.* cf. & THOMAS SCHWENCKE *noodige Bericht &c. Bibl. d. Sciences. T. VI. P. I. p. 227*. Quae regiones copiosis exhalationibus teguntur, solent malas variolas nutrire, velut in magnis vrbibus & passim regionibus humidis, Belgio v. g. obseruatur. Ita Cayri bis per annum variolae in pueros malignae vagari solent. cf. PROSPER. ALPINI *Medic. Aegyptior. L. I. Cap. XIII. p. 50*. Cayri & Alexandriae autumnali tempore variolae malignae grassantur, quando aquae stagnantes Nili halitus putre- & valde veneficos in aërem exhalant. cf. PROSPER. ALPIN. *L. c. C. XIV. p. 55*. & OLIVIER DAPPER *Beschreibung von Africas (Egypten) p. 128*. Londini, docentibus Catalogis mortuorum, quauis hebdomade editis, vix vnquam cessat morbus, & multa

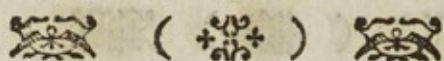
millia hominum ea lue quotannis pereunt. Benigniores observantur in locis aridis & cliuosis, qualis est Heluetia, ubi raro epidemica indole incolas infestant. Simili privilegio gaudere urbem Cliuiam testatus est. Cl. D. D. SCHÜTTE; quae quippe benignas experitur Variolas, quamlibet loca circumiecta malignis vexentur. Vt plura alia exempla taceamus, ubiuis locorum obuia.

§. VII.

Dein considerare oportet grauius quidem obstaculum pluribus caussis illudere, ipsum vero grauiorem ruinam pati, quo validiori victori subiacet. Debile contra obstaculum, leuissimae cuiuslibet violentiae obediens, lapsum etiam mitiorem experitur. Omnis haec lex & humana corpora dirigit *a*). Videas hominem sanissimum, robustissimum, in morbos morborumque causas superciliosum, quam omnes aëris & aquae iniurias ferat, quam parum moueatur crapula, quam durissimis exercitiis non defatigetur: videas autem eundem morbo tandem victum, quisnam sit inimicus, quocumque sit conflictandum apparebit. Debiliior alius & valetudinarius a frequentiore quidem sed mitiore hoste superari solet. Hinc
procul

procul dubio etiam est, quod mulier bis patiatur. Non difficile est intelligere, in hoc quidem ad mutationes faciendas paratos esse nervos debiliores, leuius autem agitados leuiora symptomata & sensus & motus, aucti vel minuti, faciliusque superabilia, excitare: in illo prius ista symptomata non moueri, quam summa vi & periculo totum neruorum systema concussum fuerit.

a) Liceat nobis in vnico ipsarum variolarum exemplo subsistere: Infantes mitius ut plurimum haberi a Variolis quam adultos notissimum est, pessimeque multari seniores. MR. DE LA CONDAMINE l. c. refert, quod Indi nudi, in aquam saepe demersi, duriore cute tecti, in syluis viuentes, facilius vexentur, quam vestimentis obducti & inter Europaeos versantes: idem etiam legitur in SCHWENCKE *noodig bericht* &c. sb. finem libelli. In vniuersum acutae febres in vigore aetatis peiores esse solent, quam in infantia vel senectate. HIPPOCRATES *Libr. I. de Morb. n. 20. p. 144.* *Iuniores patiuntur affectiones ampliores & vehementiores. Seniores raro patiuntur, & si patiantur, debiles ipsas perpetiuntur, VTPOTE IPSI DEBILIORES EXISTENTES. Iuniori sunt affectiones vehementiores; VTPOTE QUI HABET CORPORIS VIGOREM, ET SICCITATEM, ET CARNEM DENSAM AC ROBUSTAM, ET AD IPSA OSSA ASSIDENTEM, CVTE CIRCVM IPSAM CIRCVMTENTA. &c. n. 21. p. 145.* *In Iuniore affectiones sunt vehementiores & febres acutiores & frequentiores. Senioribus vero affectiones sunt debiliores & fe-*

bres mitiores ac paucae. cf. & Venerandi FACULTATIS PRIMARII Dissert. de Sene valetudinis suae custode. §. 5. p. 18.

§. VIII.

Si ad optimas artis leges in aliud corpus variolas transferimus; cutem incidimus, minimos neruulorum vasculorumque ramos & fibras motrices quam plurimas diuidimus & aperimus, ita in ipsos neruulorum vasculorumque tubulos contagium ferimus, omni neruulorum vasculorumque obstaculo sublato. Nihil adeo cum sit, quod ex nudis apertisque neruis contagium repellat, vix vnquam expectationem successus fallit, sed desideratus morbus certissime arcessitur *a)*. Eadem etiam neruulorum facta debilitas leuiorem contagii impetum recipere potest, in certissimum futuri aegri emolumentum: si quidem recepti impetus rationem quicquid est in neruis turbarum sequitur, & moderatiora cuncta manent morbi symptomata *b)* atque sequelae.

a) Omnes, quotquot extant, de Infectione observationes in hoc momento consentiunt.

b) Cel. SYDENHAM, naturae in variolis fidus interpret, bene notat *Op. Sect. III, C. 2, Variolae regulares p. 123.* discretas variolas

impetus infantum epilepticos praecedere, quod etiam phoenomenon, in infantibus frequens, in adulto nuper ante eruptionem optimarum pustularum observauimus. Quam immunes vero a nervorum affectionibus, etiam benignioribus caeteroquin, sint artificiales variolae, inter alia etiam cognouimus ex istorum impetuum defectu, postquam infantibus, cum debitis cautionibus, variolas inieciimus. Raras etiam convulsiones notat TISSOT. *S. VIII. §. 43.*

§. IX.

Diffusum per aërem, vel supellectili inhaerens naturalium variolarum contagium in tectos vbiuis, munitos & integros nervos incurrit, externam epidermidem, internam narium, oris, faucium, spirantium organorum & digerentium, aliorumque late ferit, demumque per involucra nervos mutat, quando ipsum suo valore omnes istarum partium nervos superare potest. Facile autem differentia sequelarum percipitur, quas pauciorum arteque debilitatorum nervorum mutationes & aliae plurium nobiliorumque, maxime pulmonalium, nervorum, quique valide cum restiterint omnem etiam impetus violentiam experiuntur, agitationes afferunt.

§. X.

Dicta licet debilitatis artificialis consideratio
fatis illustrare posset, cur artificialium variolarum
mitior indoles prae naturalibus obseruetur: attamen
offert se alius insuper campus non minus
ignobilis, ipsum nempe vulnus & e vulnere vlcus.
Si e longinquo cuncta, quae huc spectant, repe-
tere vellemus, amplius de crisibus differendi lo-
cus esset. Id vnicum vero, sagacibus medicis
non ignotum, submonere nobis liceat, omnem
morborum indolem ex natura mutationum, quas
Crises vocant, iudicari, eoque meliorem &
benigniore censi morbum, quo ad bonam
Crisin facilius est. Neque omittere debemus
illud: optimas quidem illas esse crises, toti-
que morbi periculo soluendo aptissimas, quae
per secretionum organa naturalibus humoribus
reiculis auferendis dicata, omne quicquid est
morbofi humoris, morbum siue gignens, siue
ex morbo genitum, eiiciunt. Nemo etiam ne-
scit, eam omnium & singulorum morborum non
esse benignitatem, sed prolixiora in multis mor-
bis

bis naturae esse molimina: in illis videlicet, in quibus non saltem aliquid peregrini & nervis inimicum sanguinis massae admistum videtur, simplici separationis negotio eliminandum; sed tota humorum, quae vitam sanitatemque servant, maxime nutritii & vitalis, indoles mutata videtur, novo quodam motu intestino, nova quasi digestionem vel coctionem immutanda, solaque impurarum partium separatione non restituenda. Cui notum est quatenus puris sit indoles, quibusque morbis sit familiaris, facile intelliget, nos ad purulentam crisin innuere.

§. XI.

Separationum autem crasibus purulentas suo iure postponunt Medici, timent magis, cautiusque moderari praecipiunt, vixque alius fauorem expectant, quam quae in cutem eique subiectum rete spongiosum abscedit. Solent autem saepius interna nobilioraque viscera *a*), cum summo vitae & sanitatis periculo, obsidere vlcera; solent in scirrhusa concreta *b*) fatiscere, in aquosas cruditates *c*), cum ipsa animali corpori adeo inimica gan-

gangraena permutari *d*); quin sola sua abundantia corpus pessumdare *e*).

a) Huc omnino spectant omnis generis ulcera interna, Pulmonum frequentissima, Hepatis, pinguedinis renalis, Vteri, Cerebri &c.

b) Ita subnascuntur Scirrhi, chronicorum morborum foecundissimae matres.

c) Omnes Hydropum & vniuersalium & particularium riuuli hoc fonte effluunt.

d) Gangraenam formari, vbi pus expectamus, nemo Chirurgorum nescit: solet id genus mali a neruorum debilitate, velut in senibus, & nimia agitatione, velut in fracturis complicatis, cf. HIPPOCRAT. *L. de Fracturis S. III. n. 30.* neruorum ligaturis, pressioibus &c. origines suas repetere. De ulcere cellulosa peluis telam quod repleuit, a partu exasperato & nigro cf. *Praesid. Decad. de partu laborioso. Obs. VIII.*

e) Frequens utique amputationis periculum.

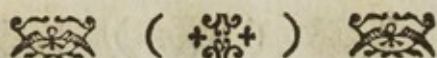
§. XII.

Omnia haec in Variolis notamus. Vnicam *a*) ex cutis inflammatione & suppuratione spem fouendam esse in diro hoc morbo non haesitantes asserimus; minime saltem inani illi spei fidentes, qua formatis de sanando morbo in febrili stadio

stadio coniecturis quidam demulcentur *b*). Quis enim in morbis furca expelleret naturam? Quis impune optimam morbi crisin auerteret? Minuant quae pericula & puris fallacias tollant, rationalem methodum & apta remedia reperire medicis utique licet. Quicquid sane in hoc morbo periculi notatur ad impeditam utplurimum puris genesin, rarius consumentem corpus abundantiam redit: ad *c*) scirrhasas nempe pustulas & crustas, aquosas s. crySTALLINAS & gangraenosas: quibus in interna viscera congestiones, inflammationes neruorumque distentiones iungi observantur *d*).

a) Succedaneorum solutionum, diarrhoeae & salivationis, fructus hoc asserto non negamus. cf. SYDENHAM. *l. c.* p. 129.

b) Inter Arabes iam spes variolas remediis praecauendi inualuit. cf. RHazes *de Variolis & Morbillis* Cap. V. *de praeservatione a Variolis, priusquam appareant; & de modo impediendi, quo minus multiplicentur, postquam apparuerint.* p. 124. edit. Meadianae add. ALSAHARAVII Lib. Theor. & Pract. Tract. 13. H. BOERHAAVE *Aphorism. de cognoscend. & curand. morbis. Variolae* n. 1389, sqq. ait. „Stimulus videtur auferri posse correctio-
„ne per specifica, vel methodo vniuersali antiphlogistica (quo

fere Rhazis consilia tendunt). Celeberrimi viri autoritate Angli inducti multa, sed frustrati, experimenta fecerunt. cf. D. DOUGLASS'S *Essay concerning the small pox.* p. 12. & 13. Peculiarem de hoc argumento Tractatum conscripsit WILLIAM HILARY. *An Essay on a Method of curing the small pox as an inflammatory Disease, by taking of the Inflammation, and thereby preventing the eruption and suppuration, of all or most of the pustules.* Lond. 1740. 8vo. annexus Tractatus Libello de Variolis. Nec minus integrum de eodem argumento in suo de Variolis Libro Caput (IX.) conscripsit D. LOBB. cf. & WALDT-SCHMID de suo liquore antiuarioloso in Disp. cit. Th. XIV. p. 13. & *Breslauer Sammlungen A.* 1718. Mai. Class. V. p. 1104. & GEO. WOLFFG. WEDELII *Diff. de praeservatione variolarum.* Jenae 1711.

c) cf. MEAD. *de Variolis C.* II.

d) In frequentioribus etiam cadauerum sectionibus istiusmodi indolis Variolas semper obseruauimus iunctas spasticarum in Intestinis affectionum perspicuis notis, ita vt ipse Voluulus siue Intestini in Intestinum susceptio non infrequens fuerit. Saepius etiam inflammationum indicia apparuerunt, foedaeque viscerum maculae. cf. THEOPHIL. BONETI *Sepulchret.* L. IV. Sect. I. p. 1508. sqq. RICHARD MEAD *Discourse on the plague C.* III. p. 154.

§. XIII.

Velut autem in omni morbo purulento, ita vel maxime in variolis duplex pro euentu cognoscendo momentum facit: pronius nempe in cutem puris

puris molimina abscedere cum pacatiora, si ita loqui fas est, nervorum sunt symptomata, & regularia magis febrilia; facilius autem in alia loca aberrare & in crudiorum indolem quamcunque fatiscere, quoties seditiosae quasi sunt & turbulenta, quae ex nervis fluunt agitationes, cum sodalitis febris depressae. Nihil autem nos terrere, cum in laesam cutem variolas ferimus, nervorum systema, non agitated, probatum (§.X.) iuimus. Quid ergo mirum purulentam crisin in artificialibus variolis haud difficulter, post optimam febrem, in cutem deriuari.

§. XIV.

Dein ipsam illam, alio respectu, laudatam debilitatem & huc trahendam esse observatio nos monet. Solent sane, si caetera, quae circumstant, paria fuerint, critici abscessus debiliorem partem obsidere, quae videlicet irruenti digestionis agmini minime resistit. Respiciat, qui assensum denegat, ad frequentiam abscessuum in cellulosa tela, tam sub cute, quam in vicinia re-

num, aliisque sedibus. Laxa pulmonum substantia frequentissime recipit puris sentinam. Quin, si alias in sedes, duriores caeteroquin magisque resistentes, ulcera critica abscedunt, saepius omnino singularem in isto subiecto laxitatem *a)* vel haereditario iure ascitam, vel ex pristinis morbis natam, vel ex causa occasionali formatam, non obscure cognoscere medico licet.

a) A. C. CELSVS L. I. Cap. 3. p. m. 28. „Raro quisquam non aliquam partem corporis imbecillam habet.

§. XV.

Optimo itaque consilio, dum Variolas inferimus, cutis partem incidendo debilitamus *a)* locumque paramus, in quem, peiorum etiam, variolarum nimiae & abundantes agitationes purulentae virus suum eructare possunt. Ita ab internis & nobilioribus visceribus omnem ulceris vel cuiuscunque labis metum auerruncamus, fugamus phthisin, abdominalium viscerum inflammationes & nervorum distentiones, spasticas in fauces congestiones, Aphthas, caliginosa oculorum vitia, aurium surditates, chronica articulorum ulcera & rebellia,

rebellia, aliaque quamplurima mala incompletis variolarum crisibus succedentia; quin nervos quasi & sanguinem ita expurgamus, vt nihil in ipsis remaneat, quod post malignas variolas neque per bona vlcuscula recte solutas, alias per omnem reliquam vitam habitum valetudinarium cum frequentioribus febris lentae scenis relinquere solet.

- a) Debiliorem locum ad puris vim recipiendam aptissimum esse, in conspicuo nuper specimine vidimus. Filo cum vulnus ad variolas excitandas repleuissimus, sine febris sequela vel variolarum vulnus sensim coaluit, copia licet digerentium medicaminum in subsidium vocata fuerit. Facile intelleximus filum, ante 7. menses pure imbutum omnique contagio orbem, illaesus vulnus reliquisse. Nouo inter haec vulnere facto recentique, ex naturalium variolarum commercio, filo in idem deposito, cum ipsis erumpentibus variolis prius vulnus, quod iam cicatrice tectum consanuerat, recrudit, pureque sua sponte, quin aliquot tuberculis, in pustularum formam ductis, plenum, in tumentia labia, sine vlllo artis adminiculo, & foedum vlcus effloruit. Vix pustularum decas cum optimo morbo e facie surrexerunt.

§. XVI.

Eo certius vero insitum vulnere variolarum pus salutare eiusmodi vlcus parat, quo ipsum fa-

nis humoribus inimicius est. Norunt enim omnes, qui manu medentur & vulnera sanant, quantum vulneris sanationem impedian, vlcerique formando faueant, recenti vulnere inmissa corpora peregrina: accedit digerentis medicaminis vis & auxilium.

§. XVII.

Ipsa naturae salutaria molimina, modo ista non praetereamus, vlceris variolarum contagium vel antecedentis, vel saltem comitantis summam praestantiam nos docent. Saepius omnino obseruauimus, istos infantum, inter plures etiam eadem tempestate, quin ex eadem familia decumbentes, mitius a variolis habitos fuisse, qui minus externa specie, ac reliqui valebant; istos nempe, qui frequenter achoribus, crustis lacteis, aliisque eiusmodi vlcusculis capitis & faciei, laborare solebant, quibus adeo ad vlcera cutis *a*), crisin videlicet variolarum vnicam completam, formanda magna erat dispositio: quin optimo cum successu istiusmodi deformitatibus
 ipsas

ipsas variolas fuisse adiunctas. At tristissimum saepe variolae euentum fortiuntur in formosissimis infantibus, quibus laeuissima cutis & purissimum capillitium bonam & integerrimam valetudinem indicare videbantur: phoenomenon sane, si plerasque obseruationes in memoriam reuocare velimus, non infrequens.

- a) DETHARDING in Diff. cit. notat plerosque fere Grönlandos, nempe ex 2000 laborantium septem modo pueros in gratiam cum sanitate rediisse, inter quos fuit scabiosus, & alius „*puer Grönlandus, cui vlcus fuit in latere dextro, e quo multum puris quotidie effluxit, mansit a variolis liber, sed modo illud chirurgica manu fuit occlusum, variolis correptus diem supremum obiit.* §. 9. p. 6.

§. XVIII.

Aliquot etiam ante febrem variolosam diebus, alicubi partium, praecipue faciei, inflammatum tumorem subinde notauimus, qui cum ipso febris initio albicantem suppurationis apicem efferens per omnem sequentium variolarum decursum in insigne vlcus excreuit, vel cum variolis, vel post easdem exsiccandum. Vocant Angli a) istam

istam vlceris speciem *Master-Pock*. Istiusmodi vero vlcere quae exoptatior societas variolis contingeret? quae videlicet non magis faustissimum morbi euentum largitur, & faciem ab omni foueolarum dedecore vindicat *b)*, quam futurae valetudinis solidum fundamentum iacet; certissimo documento, omne variolarum exitium istud vlcus sustulisse. Adeo etiam sanitati istiusmodi vlcera fauent, vt metam variolarum longe saepius superent, sanie sua omne peiorum variolarum aerarium exhaustura, quoties vel in populum aduersae grassantur, vel in impurum corpus decumbunt.

a) cf. RICHARD MORTON. *Pyretologiae siue Tractat. de febris inflammatoriis vniuersalibus*. C. VI. de Variolis. p. 56. „haud raro „videre est, primo ipso inuasionis die, pustulam unam vel alteram in facie, collo, vel manu, quasi eruptionis futurae praenunciam, quae ceteras magnitudine & vigore longe superans, „inde a nutricibus & mulierculis lingua vernacula nuncupari „solet, *The Master-Pock*. Sed pustulae inflammationem quandoque iam ante inuasionem vidimus, suppurationem cum ipsa inuasionem.

b) Solum vlcus istud foueolam excavare, reliqua facie intacta, solet.

§. XIX.

Tantum itaque abest, ut chronicum vlceris, ab insitione nati, stillicidium, variolae licet ipsae defaueuerint, in operationis, velut ignorantes crepant, opprobrium cedat; ut potius summam laudis partem suo iure sibi vindicet. Quod apto corpori, sub fauentibus circumstantiis, vlcus paratur, iuxta cum ipsis variolis exsiccatur; quoties vero impurum corpus, minus fauentibus iis, quae circumstant, maxime coelo, variolas accipit, iste puris protractus fluxus & variolarum reliquias & quicquid morbosum corpus premit, educit.

§. XX.

Cui quidem annotationi vltterius paulo nobis inhaerere licebit. Insitionis certe praerogatiuae Medicis arridere solent, qui ex contagio translato variolarum in singulis subiectis ortum deriuant. Aegrius vero in huius operationis partes trahuntur, qui cum Arabibus a) naturalis fermenti despumationem fingunt, quod in singulis subiectis

D

inde

inde a prima formatione actuum, sanguinis massam agitans & plerorumque morborum fomiti se iungens, maturum tandem & sufficiens praecipitur secumque ducat pessimorum morborum semina & principia. Inde putant fieri, ut superato rite variolarum morbo, expulsis adeo pessimorum morborum seminibus, magis omnis sanitas confirmetur & ad epidemicos morbos dispositio auferatur: quod quidem beneficium ab artificialibus variolis expectari non potest, quae videlicet praemature saepius excitantur, antequam naturale variolarum fermentum maturuerit secumque semina morbosa ducere potuerit. Nihil sane, ex hoc ratiocinio, pro Infectionis beneficio probare omnes istos calculos, qui pro minori mortis ratione in artificialibus variolis probanda subducuntur: quum ab istis variolis corpora non rite expurgata in aliorum morborum epidemicorum praedam cedant; minor vero mortalium numerus, quem naturales variolae relinquunt, sine periculo inter istiusmodi morbos versetur, vel saltem mitius multo mulctetur.

a) cf. RHazes l. c. C. I. HALY ABBAS *Regal. disposit. Theoric. L. p. 97.* AVICENNA *in Canone. L. IV. Fen. I. Tract. 4. Cap. 6.*

§. XXI.

Quodsi ad ista ratiocinia fermentum variolosum morborumque seminia negando regeramus, nullo profecto negotio haec tela excipimus. Veremur autem quam maxime, ut adeo ex facili quispiam se ab hypothese, quam deperit, depelli patiatur. Certius itaque Insitionis res gerimus, quando cum ipsa hypothese Insitionis etiam priuilegia communicamus. Largimur lubenter bene suppuratas variolas morborum seminia eliminasse pro solidiori futurae sanitatis fundamento, hosque (ne aliquid malorum in mundo sit, quod emolumentum etiam physici particulam non afferat) dirissimi morbi fructus agnoscimus: multo vero vberiores laetioresque in isto, quod diximus, puris protracto fluxu inuenimus, adeo ad singulas corporum rationes facto & omne, quod morbosum est atque ad vlcera disponit, extrahente. Neque, arbitramur, culpabitur remedium, quod praemature licet necessariam, ut aiunt, sanguinis despumationem

nem facto vlcere promouet. Ne quid dicamus de pertinaci illa ad lentas febres (§. XVI.) dispositione, quam ex peioris indolis variolis, non rite despumatis, corporibus antea sanissimis insitam toties obseruauimus, vt vel ipsam phthisium frequentiam ex parte etiam variolarum malignitati adscribere audeamus: quoties nempe hic morbus completa suppuratione, quae eius natura est, ex imo fundamento non eradicatur, sed perpetua ad aliud olim vlcus formandum semina in corpore relinquit.

§. XXII.

Medici etiam, qui salutarem naturae ductum imprudentes fraenare non satagunt, deriuationum & vlcera praesidia magni facere didicerunt. Nata hinc sunt sinapismorum *a*), scarificationum *b*), vesicatoriorum *c*), quin setaceorum *d*) ab exitu variolarum, beneficia, puris squallores in cutem deriuantia. Solent sane, vt dictum est (§. XVI.), peiorum variolarum incompletae solutioni, varia cutis, articulorum, oculorum, aurium, nasi, genitalium, pulmonum, renum & f. p. vlcera sur-
roga-

rogari : in qua vero naturalis euentus incertitudine medici vtique officium est, naturae motus ad optima loca dirigere. Qui etiam interno medicamine corpora, dum variolae inter habitacula oberrant, ita praeparare & disponere cupiunt, vt recipiendum forsan contagium mitiorem morbum excitet, id medicaminis excogitent, quod faciat vt in summum corporis tegmen agitationes nervorum, quae pus coquunt, securius defluant. Sola diaphoretica id praestare non arbitramur.

a) cf. CEL. ARCH. ROSEN. *Diss. de Variolis curandis. Vpsal. 1754.*

b) cf. CEL. DETHARDING. *Dissert. de facie a variolarum insultibus praeferuanda. Rostoch. 1754.* Scarificationes cruentas manuum & pedum ad auertendas a facie variolas commendat & ingeniose notat, circa partes corporis laesas & faucias pustularum plurimas colligi. Mirari adeo subit eundem insitionis fructum perspicacem virum ex insitione non decerpere.

c) Memorabile exemplum legitur in *Journal Encyclopaedique T. IV. P. I. p. 120.* A facie omnes pustulae in nates deriuabantur, ad quas fortuito vesicatorium delapsum erat.

d) De Setaceorum praeslantia in morbis, cum puris interni metu, perfecta crisi non solutis, conferri merentur, quae differit ILL. ARCH. BRENDelius in *Diss. de Phthiases Hefticaeque discrimine & setaceorum utrobique usu. A. 1754.* & ad Praeceptoris mentem CL. D. GEO. GVIL. FEVERLEIN *Diss. de Vlcerum artificialium in crisis febrium acutarum imperfectis praeclaro usu. A. 1754.*

§. XXIII.

Reliquae etiam aegritudines, quae ad similitudinem variolarum aestimari possunt, ad easdem leges reguntur. Pessima contagiosarum lues, ipsa pestis, quae sudore & bubonibus optime soluitur, vlceribus emollitur. Quotquot sane scriptorum quae obseruarunt enarrant, consilio quasi vicissim communicato conueniunt securius nihil praestantiusque a pestis malignitate tutos praestare inter contagia versantes vlcere, quod ante contractum morbum corporis quandam sedem occupauit *a*). Procul etiam dubio vlceris beneficia pestis insitionem commendarunt *b*). Quamuis, quod vltro largimur, simplicis vlceris in pestilentia prae insitione praestantiam agnoscamus, similem in peste, quae variolas stipat, morbi nutriendi necessitatem non animaduertentes. Variolarum certe metus, insitione blandissime pellendus, per omnem vitam hominem non deserit; quum pestis periculum rarius sit.

a) Ope-

a) Operae pretium esse putamus, argumenti gravitate inducti, aliquot autorum testimonia colligere. IOH. HERCVLANVS. S. ARCVLANVS (teste QVERCETANO) habetur omnium primus, qui cauteria tempore pestis applicanda instituit. HIERONYMVS MERCVRIALIS *Variarum Lectionum. Lect. de pestilentia. Cap. XXIII. p. 31. asserit.* „Possum testari, me innumeros hac peste „extinctos vidisse, nec unquam vidisse quenquam, qui haberet „cauterium, praeter unum tantum, atque erat ille sacerdos: dein laudes cauteriorum praedicat, „quandoquidem tanquam „per cloacas continuo ichores pravi & putredini obnoxii educuntur.,, FELIX PLATERVS *Praxeos Medicae T. II. L. III. C. II. p. 158.* Ulcera externa commendans addit: „scrotum monachus „quidam Lugduni A. 1564. peste regnante perforabat, vulnere „que radicem Hellebori, sicut equis in morbo Hünscbs fieri solet, „insorgebat, sicque viros a peste tutos fore pollicebatur.,, AMBROSIVS PARAEVS *Opp. Chirurgicor. de Peste. L. XXI. C. XII. p. 617.* ut duo ulcera tempore pestis applicentur suadet. *Cap. XVII. p. 621.* ait: „Observaui eos peste minus tentari, quibus cancri sunt ulcerati, quibus nares foeda ozaena diffluent, lue venerea abscessibus & ulceribus foeta correptos, scrophulosos, elephanticos, „leptos, scabiosos (cf. supra dicta §. 18.): omnes denique, quibus ulcera sunt in corpore fistulosa & fluentia.,, NICOLAUS MASSA *Lib. de Peste. (edit. Meadianae Londin. 1721.) Tract. II. C. VIII. p. 103.* multa de ulcerum efficacia ad immunitatem a peste disserit & ad ea, quae vidit, prouocat. FABRICIVS HILDANVS *Observationum & Epistolar. Chirurgico-Medicarum. Cent. IV. Obs. 23. & Cent. IV. Obs. 86. p.m. 306 & 307.* „Neminem eorum, qui fonticulos in brachiis & cruribus habuerunt, (praeter unum aut alterum sum-

„*summe cacoehymicum*) peste obiiſſe memini, & proinde praeſentaneum praeſeruatium eſſe tempore peſtis, cum in aliis multis, tum etiam in memetiſſo obſeruau. Ego enim duos habeo. &c., QVERCETANVS L. III. Cap. 2. p. 66. inquit. „Noui ſotique multos, Chirugos peſtiferorum curationi deſtinatos, qui ad propriam praeſeruationem cauteriis melius, quam alia quauis cautione ſibi proſpexiſſe aſſeruerunt., cf. & PETRVS FORESTVS Opp. L. VI. Obſ. XV. & IVLIVS PALMARIUS CONSTANTINVS de morbis contagioſis. L. de febre peſtilentia. Cap. XV. p. 433. ISBRAND DE DIEMERBROECK Tract. de Peſte. L. II. Cap. VIII. p. 150. „Cauteria, ſeu fonticulos per ea excitatos, utiliſſima fuiſſe obſeruauimus. Tali ratione multi praeſeruati ſunt., &c. NATHANAEL HODGES *λογολογία*, ſeu peſtis nuperae apud populum Londinenſem graſſantis narratio hiſtorica. Londin. 1671. S. VIII. aſſerit, „quod quoties in loca maxime contagioſa ſe contulerit, toties brachii pars, ubi ſitus fuit fonticulus, peſſime cruciaretur, effluente mox ſanie, cum dolore pungitiuo, lancinante., GVALTER HARRIS *Diff. de peſte*. p. 35. ſq. fonticulos & magis ſetacea ob vberiore puris copiam laudat, atque medici exemplum refert, qui duobus ſetaceis a contagio ſe praeſtitit incolumem: idem priuilegium tribuit naturali cuilibet vlceri inueterato & ſcabiei (cf. ſupra §. 18.) ſpeciebus. M. D'ANTRECHAYS *cheualier de l'ordre de St. Michel, premier Conſul de Toulon pendant la dite année. Relation de la peſte dont la ville de Toulon fut affligé en 1721, avec des obſervations inſtructiveſ pour la poſſerité*. Paris 1756. 12. Vti ſuperiores monet inter reliqua remedia praecautione eminere fonticulum per omne tempus apertum. Propriam ſalutem ozaenae tribuit, quam

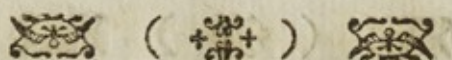
quam mox ante pestem contrahens sanationi committere sibi pro temporis ratione non licuerit.

b) cf. quae proponit D. STEPHANVS WESZPREMI Medicus Londinensis in *Journal Etranger Jul. 1756.* Quid? quod VATERVS iam, ut erat vir sagax & ingeniosus, de utili inoculatione pestis coniecturas proposuerit. cf. Tr. patrio sermone conscriptus *das Blatterbelzen &c. p. 37. sqq.*

§. XXIV.

Tutius etiam in bouum peste, facto ulcere a) vel insitione per vlcus b), vix est praesidium. In rabie canina ulcere diu aperto nil est praestantius c). Quin ad ipsos morbillos d) insitionis beneficia commendantur.

a) L. I. M. COLVMELLA *de re rustica. Lib. VI. C. V. ad auertendam in bobus pestem subula iubet, ut auricula perfodatur & radiculula Consiligo inseratur: in eam deinde auriculam omnis vis morbi; pestilensque virus elicitur, donec pars, quae subula circumscripta est, demortua excidit, & minimae partis iactura caput conseruatur.* (in edit. Gesnerian. *Scriptorum rei rusticae. P. I. p. 577.*) Testatur QUERCETANVS l. c. pastoribus & armentariis id adhuc vsurpari substitutis pro Consilagine Tithymalis; & procul dubio a brutis ad hominum pestem hoc artificium translatum esse. cf. & IO. FREIND *Histor. Medicin. p. 387. sq.* edit. Lond. fol.

- b) cf. VLRICH. CHRISTOPH. SALCHOW. *von der Rindpockseuche* Berlin 1755. 8v. Sect. IV. §. 86. *sqq.* p. 59. *sqq.*
- c) CLAUD. GALENVS L. *de Theriaca ad Pisonem* Cap. 16. praecipit, vt vulnus maius fiat, & apertum longo tempore perseueret &c. AETIVS Tetrabibl. II. Sermon. II. Cap. 24. A. CORN. CELSVS *de Medicina* L. V. Cap. 27. n. 2. FABRIC. HILDANVS *Obseru. & Epist. Chirurg. Medic. Cent. I. Obs. 87. & Cent. II. Obs. 97 & 98.* IVLIVS PALMARIUS CONSTANTINVS *de morbis contagiosis. L. de morfu canis rabidi. C. III. p. 337. add. Gentleman's Magazine. Dec. 1756. p. 567.*
- d) Commendauit CARL BROWN *Diff. de Morbilis. Edinburg. 1755.*

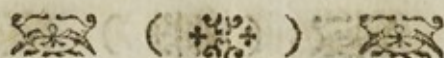
§. XXV.

Quas vero insitionis laudauimus praerogatiuas, illam prae reliquis methodum exornare, quae fit vlcere parato, vltro liquet, reliquasque ob id ipsum methodos a) isti longe postponendas esse b), vix aliter naturalibus variolis praestantes, quam temporis, subiectorum & praeparationis delectu, fructu quidem neque contemnendo, neque vnquam negligendo, qui tamen vlceris beneficio comparari nullatenus potest.

a) Ita Sinenfes, purulentam turundam in nares infarciendo, variolas feminant. cf. *Lettres edifiantes infra excitand. it. Hannöu.*

Samml. 1756. n. 91. MEAD autem experimento comprobabat multo maiori cum periculo tentari Sinicam, quam graecam morbum transferendi viam. *L. de variol. C. V. p. 77. sqq.* Infitionis etiam speciem, *Emtionis* titulo, dudum incolae Prouinciae Southwales in Anglia vsurparunt. Materiem nempe pustularum fricando communicant cum variis cutis sedibus, vel cutem acubus materie intinctis pungunt. Quamuis etiam nil praeparationis administrent, salui tamen aegri euadunt. cf. *Part. of two Lettres from PERROT WILLIAMS in Philos. Trans. a. 1722. n. 375. & Lettre de MR. DE LA COSTE A. 1723.* Passim etiam in Germania variolas emi refertur *Miscellan. A. N. C. Dec. I. An. II. p. 264. & l. c. An. VIII. p. 22. & SCHVLZE Diss. de Variolis 5. 34.* ita describit: „obolos quosdam „minores probe lotos pustulis aegroti cuiusdam, si benignae fuerint, imponunt, atque per aliquot tempus super pustulas relinquunt, postea brachio, aut pedi, pectori aliisque locis sani pueri alligant, quos si per breue tempus alligatos portat, variolis corripitur paucis atque benignis, nec multis discruciatum symptomatibus, & exempla quotidie occurrunt, quae de satis felici effectu testantur. cf. & WEDELII *Diss. de praeseruatione variolarum. p. 21. WALDSCHMIDT. Diss. infr. excit. Thes. XV. p. 15. MÜLICH. Diss. de Variol. Inst. §. 15.*

b) cf. KIRKPATRICK. *L. infr. cit. Sect. VII.*

SCRIPTORVM
DE
INOCVLATIONE VARIOLARVM
NOTITIA.

An account or History of the procuring the small-pox by Incision, or Inoculation; as it has for some time been practised at Constantinople. Being the Extract of a Letter from EMANVEL TIMONIVS. M. D. Dated at Constantinople Decembr. 1713. Ext. in *Philosophical Transactions*. Vol. XXIX. A. MDCCXIV. n. 339. Com. 5. p. 72. *Historia Variolarum, quae per Incisionem excitantur, autore EMANVELE TIMONIO Constantinopolitano. M. D. Constantinopol. 1713. De methodo Circassorum & Byzantina ocularis testis primus refert.*

Noua & tuta Variolas excitandi per Transplantationem methodus, nuper inuenta & in usum tracta, qua rite peracta immunita imposterum praeferuantur ab huiusmodi contagio corpora, per IACOBVM PYLARINVM, Venetum M. D. & reipublicae Venetae apud Smyrneneses nuper consulem. Venet. 1715. 12. & Philosoph. Transact. l. c. A. 17¹⁵/₁₆. n. 347. Com. 2. p. 393. Similis cum praecedente scripto argumenti est.

P. KENNEDY. *An Essay on external remedies. London. 1715. 8. sub finem methodum inoculationis byzantinam describit, cf. Act. Erud. Lips. April. 1716. p. 190.*

Ephe.

Ephemerid. Natur. Curiosor. Cent. V. Observ. 2. p. 3. seqq.
(A. 1717.) D. D. GOTOFR. KLAVNIG *Historia Variolarum, quae
per Infitionem excitantur.* Communicat ea, quae in Philo-
soph. Transact. de hoc argumento iam scripta erant.

*Breslauer Sammlung von Natur-und Medicin-Geschich-
ten. Versuch. I. A. 1717. p. 184. seqq. & Versuch. XVII. A.
1721. p. 204. Versf. XXVI. A. 1723. p. 456.* Synopses tradun-
tur eorum, quae prima de infitione scripta Anglorum conti-
nent. *Versf. XXIX. A. 1724. p. 207.* de Inoculatione quadam
fortuito facta exponit.

Recensetur etiam *Historia Inoculationis in Actis Eruditor.
Lipsiens. A. 1714. Mens. August. p. 382. sqq.*

D. ABRAH. VATERI. *Diss. Methodus nova transplantandi
Variolas per Infitionem, das Blatterbeltzen, e principiis phy-
siologicis & pathologicis examinata, eaque rationalis, tuta
atque utilis demonstrata, Vitenberg. 1720.* Primum differit
de causis, quae variolas adeo periculosas, malignas atque
lethiferas reddere solent, dein varias recenset cautiones, quae
periculum auertere possunt, methodum Inoculationis vltius
ex Philosophicis Transactionibus describit, bene monet com-
parandam non esse operationem transplantationibus morborum
superstitiosis, tandem ostenditur praestantia ex desumto bono
pure, quod viscera non laedit, tempestate apta, terroris ab-
sentia, praeparatione &c. Egregium scriptum inter prima.

D. ABRAH. VATERI. *das Blatterbeltzen oder die Art und Weise die Blattern durch künstliche Einpfropfung zu erwecken, &c. vormahls in einer Inaugural-Disputation untersucht, nunmehr aber nebst der völligen Nachricht von dem Ursprung, Art zu procediren und Nutzen dieser curiösen Operation zu jedermanns Unterricht in teutscher Sprach beschrieben und gründlich erörtert.* Wittenberg. 1721. 4. *Dissertatione quidem prolixior est hic Tractatus, at iisdem argumentis inhaeret, & simul coniecturam de Inoculatione pestis simili proponit. In dedicatione clientelae Regis Poloniarum insitionem commendat.*

IAC. A CASTRO. *Dissertatio on the methods of Inoculation.* London. 1721. & *Dissertatio in nouam, tutam ac utilem methodum Inoculationis, s. Transplantationis Variolarum Thes-saliae Constantinopoli & Venetiis primo inuentam, nuncque in hac ciuitate auctoritate Reg. Magn. Britanniae comprobata cum criticis notis in varios autores de hoc morbo scribentes.* Hamb. 1722. 8. *Versio german. eodem anno Hamburgi prodiit, & belgica Amstelodami.* De Variolis primum in genere differit, dein ea persequitur, quae titulus indicat: inter meliora scripta hoc commode caremus: subtiliter de materia morbifica disputat.

GVALTERI HARRIS. M. D. *Dissertatio de peste cui accedit descriptio Inoculationis Variolarum.* Londini 1721. 8. Bre-
uis

uis & bona relatio historica de Infitione aequae Sinensi, ac Byzantina. *cf. Act. Erud. Lips. Febr. 1722. p. 89. & Dissertationes Medicae & Chirurgicae, habitae in amphitheatro Collegii Regalis medicorum Londinensium. Londin. 1725. 8. in Dissert. III. inoculationem quidem defendit, illam tamen optimam censet, qua sine proluxa praeparatione cuticula brachii raditur & linteum pure imbutum imponitur. cf. Act. Erudit. Lips. Iul. 1725. p. 330.*

ANTONII LE DVC. *Diff. de Byzantina Variolarum infitione. Lugd. Batav. 1722.* Praecedente proluxior infitionis Byzantinae notitia, quam proprio experimento Constantinopoli sibi acquisiuit autor. Utile scriptum.

Dissertationes in novam, tutam ac utilem methodum Inoculationis s. Transplantationis Variolarum. Prima methodus auctoritate Regiae Maiestatis Britannicae comprobata 28 Iulii 1721. & publicata cum criticis notis in varios autores de hoc morbo scribentes. a IACOBO A CASTRO Medic. Londin. Altera methodus praelecta a GVALTERO HARRIS. Tertia Byzantina pro gradu doctoratus Lugduni Batavorum publice ventilata ab ANTONIO LE DVC Constantinopolitano Lugd. Batav. 1722. 8vo. cf. Act. Erud. Lips. Mai. 1733. p. 220. sqq. Quae collectio annexa etiam est MORTONI operibus. Edit. Venet. & Lugdunens.

MAITLAND'S *Account of Inoculating the small-pox. London. 1722. 8vo. & Account of Inoculating the small-pox vindicated*

cated from DR. WAGSTAFFE'S misrepresentations of that practise, with some remarks on MR. MASSEY'S Sermon. London. 1722. 8vo. Huic posteriori Tractatui denuo annexus est prior velut secunda editio. Vers. german. MR. MAITLAND'S bewährte Einpfropfung der Blattern zur widerlegung der von D. WAGSTAFFE und E. MASSEY darwieder verfertigten Schriften, nebst MAITLAND'S ersten Bericht von dieser Cur, aus dem Englischen übersetzt, von F. C. WEBER. Bremen. 1725. Memorabile scriptum. Autor Constantinopoli ipse insitionis methodum vidit & perfecit in infantibus generosis. feminae Lady Wortley Montague, vxoris Legati Regis magnae Britanniae. Diarium etiam tradit sex experimentorum, quae in carcere Londinensi prima instituta sunt, & quorum ope in Angliam autor methodum introduxit, aliasque obseruationes adiungit. Solide ad argumenta aduersariorum respondet: dignus libellus, qui legatur. Differentiam etiam insignem mortis a naturalibus & artificialibus variolis ostendit. Cuncta probatis testimoniis munit.

HENRY NEWMAN *The way of proceeding in the small-pox inoculated in new England. Ext. in Philosoph. Transact. A. 1722. Vol. XXXII. n. 370. Com. VI. p. 33. Succincta & bona, ex propria praxi desumpta, descriptio methodi suetae, quae per incisionem fit, cum simili enarratione symptomatum.*

A Letter from DR. NETTLETON to DR. WHITAKER concerning the Inoculation of the small-pox, l. c. Com. VII. p. 35. Vers.

Verf. german. in *Bresl. Sammlung. Verf. XX. A. 1722. p. 412. seqq.* Eiusdem cum praecedente scripto argumenti est: plures tamen descriptae sunt annotationes perutiles, cautiones & experimenta.

A Letter from the same learned and ingenious Gentleman, concerning his farther progress in Inoculating the small-pox. To DR. IVRIN R. S. S. l. c. Com. VIII. p. 49. De vltiori & prospero successu operationis differit: mortis ex naturalibus variolis frequentiam aliquot Epidemicis constitutionibus probat.

Part of two Letters concerning a method of procuring the small-pox used in South wales from PERROT WILLIAMS M. D. to Dr. SAMUEL BRADY l. c. n. 375. VI. p. 262. Frictione cutanea iam abhinc immemorabili tempore in Walliae provincia Australi variolas sibi communicare sueuerunt incolae. Singularibus obseruationibus methodum comprobant.

Part of à Letter from the same learned and ingenious Gentleman upon the same subiect. to DR. IVRIN. R. S. S. l. c. Com. VII. p. 264. Vltioribus obseruationibus praecedentis epistolae argumentum confirmat.

A Letter on the same subiect, from Mr. RICHARD WRIGHT, to Mr. SYLVANUS BEVAN l. c. Com. VIII. p. 267. Eiusdem methodi alia notitia.

IOH. CHRISTOPH. DETHARDING *Dissert. Historia Inoculationis Variolarum. Von den Umständen der neu - auf gekommenen Blatter-Cur. Subnexa quaestione problematica: num inoculatio pro vero Variolarum suetarum prophylactico sit aestimanda?* Rostoch. 1722. 4. Vfus est Timonio, Pylarino, Vattero, Maitland, Nettleton, Coleman & Boylston in origine, progressu & methodo describendis. Dein proponit argumenta, quae pro inoculatione faciunt, desumpta a mitiori variolarum indole & immunitate a naturalibus. Lubens omittere videtur alia illis temporibus iam nota. Tandem perlequitur argumenta, quae inoculationem, vt prophylacticum, impugnant; quod nempe remedium corpus laedere non debeat, diuersus fuerit operationis successus, homines in morbum prostrnat, quem euitare debent, & multi immunes a Variolis moriantur. Concludit Inoculationem pro prophylactico fido non posse aestimari.

A. DE LA MOTTRAYE'S *Travel through Europe, Asia and into part of Africa* Lond. 1723. fol. *Volumine II. Cap. II. p. 74. seqq.* methodum Variolas inferendi Circassis vsitatam describit, quam ex ipsa gente, cum in itinere versaretur, accepit. & *Cap. XVI. p. 396.* memorabilia profert de insitionis origine in Anglia.

R. BLACKMORE *Dissertation on the modern practise of Inoculation.* Lond. 1723. 8vo.

Acta Medicorum Berolinensium Dec. II. Vol. II. 1. Quid de Variolarum adeo per Europam celebrata insitione Medico-practice sit sentiendum. (1723.) Operationis notitia cum episcrisi aduersa.

A Letter from Mr. THOMAS ROBBIE to Mr. DERHAM. de felici inoculationis variolarum in Noua Anglia effectu differt in Philosoph. Transact. Vol. XXXIII. A. 1724. n. 382.

I. ERNEST WREDEN. *Vernünftige Gedancken von der Inoculation der Blattern in 4. Abhandlungen. Hannover. 1724. 8vo. cf. S. T. II. Collectan. Chirurg. Hannoveran. De Operationibus, quas ipse perfecit, differit, methodum non negligens & cautiones.*

DANIEL SCHAGEN. *Diff. de Variolis earumque Inoculatione 1. Transplantatione Lugd. Batav. 1724. In scripto 33. pagin. 3 paginae vltimae pertinent ad Inoculationem, cuius methodum ex Timonii epistola describit. Improbatur tamen eandem, quod omni homini variolis laborare non impositum sit. Excitat etiam Tabulam Mercurialem Amstelodamensem 13. Iun. 1724. ex qua constitit apud Anglos. 1. ex 49, qui inoculationem passi sunt, mortuum esse & eandem Tabulam. 9. Nouembr. 1723. Carere commode hoc scripto possumus.*

D. IOH. STORCH. *As. PELARGI Abhandlung von Blatter-Kranckheiten. Eisen. 1724. S. 1756. it. von Kinder-Kranckheiten T. III. VI. p. 94. Operationem, quam probat, ex*

aliis succincte describit. Ita & alii de variolis in genere differentes inoculationis mentionem faciunt. v. g. D. EMANUEL CHRISTIAN LOEBER *Gründliche Anweisung zu einer gründlichen Blatter-Cur.* Ienae 1730. 8vo. sub finem. D. NIC. BOERNER *Kinder-Arzt.* Lips. 1752. Cap. 21. p. 664. seqq. &c. Huc & spectat FRID. HOFFMANN. *Med. rat. System.* T. II. P. II. §. 21. p. 210.

WILHELM. HVLDERIC. WALDTSCHMIEDT *Diff. de singularibus quibusdam variolarum, & nouae earundem insitionis.* Kiliae. 1725. Vt superiores de historia & methodo insitionis differit, probantia & impugnantia argumenta recenset, nihil ipse concludit, sed modeste rem totam tempori committit.

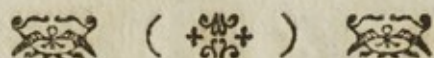
IOAN. FRIDERIC. MÜLICH. *Diff. de Variolarum insitione modesta Epicripsis.* Altdorf. 1725. Argumentorum, quae variolis artificialibus obiciuntur, paraphrasin exhibet, modeste ad eadem respondet, cautelas quasdam addit & cum Gamalielle vltimae operationis incrementum, si ex Deo est, sperat. cf. *Fraenkische Acta Erudita & Curiosa.* Vte Samml. Art. VIII. p. 355. sqq.

Lettre du P. DENTRECOLLES, Missionnaire de la Compagnie de Iesus, au P. D. H. de la meme Compagnie a Pecking, le 11. May 1726. Ext. in *Lettres edifiantes & curieuses, ecrites des missions etrangeres par quelques Missionnaires de la Compagnie de Iesus.* Paris 1731. XX. Recueil. Ampla de Sinen sium methodo variolas inserendi relatio: enarrantur simul
medi-

medicorum Sinensium cautelae & ipsae praescriptionum formulae, an Sinenses methodum a Tartariae Populis, apud quos Variolae pessimae sunt, acceperint, disputatur. Ante clausam futuram frontalem non inserunt infanti Variolas, tenui remediorum apparatu utuntur, fabas reliquis praeferentes &c. Memorabile sane scriptum,

(D. CHRISTIAN LUDWIG ROSA) *Methode, die Blattern zu inoculieren, deren man sich in Anspach bishero bedient hat.* Ext. in *Fraenckische Acta Erudita & Curiosa.* Nürnberg 1726. *Andere Sammlung.* Art. XIX. p. 130. sqq. Experimentum in 12 infantibus institutum est, quorum 6. ex defectu aptae materiei variolis non laborarunt. Methodus inoculationis describitur. Memoratu dignum est, ophthalmiam insitione sublatam fuisse: Recte etiam notatur sua sponte per morbum vulnus creuisse; insitis variolis laborantes, infantes nonnullos, quibuscum versabantur, infecisse &c. Breue & egregium scriptum. add. *nova Litteraria circuli franconici.* Nürnberg 1725. *anderes Stück.* p. 85.

1. ANDREAE FISCHER. *Diss. de curiosa Variolarum per Insitionem nostri temporis prophylaxi.* Erford. 1726. Sub praesidio FISCHERIANO HENR. GODOFR. HEYLAND Erford. 1728. disputavit de discrepantibus medicorum, potissimum praesentis saeculi, sententiis theoretico-practicis. Cap. III. §. 8. & Cap. IV. §. 13. impugnantia & defendentia argumenta proponens bene de hac operatione sperat.

Observations Mathematiques & Physiques faites dans un voyage de Levant. en 1731 & 1732. par Mr. DE LA CONDAMINE de insitione Byzantina succincte refert. Ext. in Mem. de l'Acad. Roy. d. Sciences. a. 1732. p. 316.

THEOPHILVS LOEB. *a Treatise on the small-pox. London. Edit. I. 1733. II. 1741. 8vo.* Methodum Insitionis & sequentia operationem symptomata in singulari obseruatione bene describit. P. II. *Histor.* 49. p. 418. cf. & P. I. C. IX. §. 625. p. 17. vbi succincte operationem defendit.

A Letter from Mr. EVAN DAVIS to Mr. IOHN EAMES F. R. S. concerning some children inoculated with the small-pox, at haverfordwest in Prembrokeshire. Ext. in Philos. Transact. A. 1733. Vol. XXXVIII. n. 429. IX. p. 121. Quasdam factae inoculationis obseruationes recenset : in utroque crure incisiones fecerant : malignae indolis variolae populares ad operationem chirurgos determinarunt.

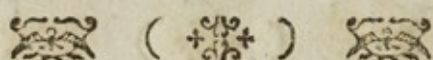
CASP. NEVMANN *von Einpfropfung der Kinderpocken. Berlin. 1745. 8vo.*

RICHARD MEAD. *L. de Variolis & Morbillis. Lond. 1747. 8vo. Cap. V. p. 73. de Variolarum insitione.* Vers. german. in *Hann. nützl. Sammlung A. 1756. n. 80. p. 1257.* Breuiter quidem & summatim, sed neruose omne insitionis negotium describit & historiam enarrat. Legitur etiam in *Gentleman's Magazine Vol. XVII. A. 1747. Novemb. p. 526.* idiomate Anglis patrio,

THOM. FREWEN. *The practise and theorie of inoculation with an account of its success.* Lond. 1749. 8vo. & *Dissertat. Inaugural. de Infitione Variolarum. Traiect. ad Rhen.* 1755. Praeparationem, operationem, aegrorum curam & prosperum successum practice enarrat, pleraque propria & minime omit-tenda continet.

Remarks on the Practise of inoculating for the small-pox. Ext. in *Gentleman's Magazine.* Vol. XX. A. 1750. April. p. 147. Theoreticae de inoculationis methodo emendanda cogitationes. Quibus contradicitur *l. c.* Jun. p. 256. *A de-fence of the practise of inoculation for the small-pox.* Vtiles annotationes leguntur *ibid.* Mai. p. 206. describuntur varia in-fectionum pericula per supellectile, aërem, fumum &c. Quos-dam ex morbis, qui inoculationi fortuito adiunguntur, perire callide notatur. Vtiles cautiones adduntur. *l. c.* Decemb. p. 558. Irrita applicatio sicci lintei, pure ante aliquot dies imbuti, obseruatione comprobatur. Vol. XXI. A. 1751. March. p. 123. *farther remarks on the Practise of Inoculation.* Defen-dit & repetit ea, quae in praecedentis voluminis p. 147. sqq. proponebantur. Memorabilis casus recensetur, probans: sine pustularum eruptione quandoque inoculationem perfici, quae tamen variolarum vera symptomata excitet & omne pe-riculum infectionis futurum auertat. Ita etiam obseruatio-nem vol. praec. p. 558. explicat.

BEN. PVGH. *Surgeon.* in *Gentleman's Magazine.* Vol. XXIII. A. 1753. Mai. p. 216. Suam methodum & sympto-mata

mata, quae obseruauit, describit. Dubia etiam inoculationi opposita remouet.

Observations on the State of the small-pox at Boston, in 1732. By the Rev. Mr. PRINCE. Notat, Bostonii, ob simplicitatem diaetam & aquae picis liquidae vsum benigniores esse variolas naturales, quam Londini: melius autem vicissim Londini succedere inoculationem, ob plures cautiones &c. l. c. Sept. p. 414.

Memoire Historique sur l' Inoculation de la petite Verole, pratiquée a Geneve, depuis le mois d'Octobre 1750. iusqu'au mois de Novembre 1752. inclusiuement, par Mr. GVIOT. Ext. in Memoires de l'Academie Royale de Chirurgie. T. VI. p. 283. edit. in 8vo. Par. 1753. Vtilis & practica commentatio, methodum insitionis cum cautelis ex propria praxi describens.

Extrait du rapport de Mr. HOSTY Docteur Regent de la Faculté de Medecine de Paris, pendant son sejour à Londres, an sujet de l' inoculation. Ext. in Mercure de France. Aout. 1755. p. 163. seqq. Fauorable Medici Galli testimonium & memorabilis enarratio eorum, quae ad insitionem Londinensem & Nosocomii insitioni dicati pertinent, cum descriptione methodi, symptomatum & obseruationum quarundam singularium. cf. Hamburg. Correspondent. 1755. n. 145. Paris.

In Verhandelingen uitgegeeven door de Hollandse Maatschappy der wetenschappen te Harlem. tweeden Deel. 1755. D.

GAVEIVS Inoculationis quidem rem caute tractat, de eadem tamen honorifice praedicat. cf. *Bibliothèque des Sciences T. V. P. I. p. 13. seqq. & Hamburg. Correspond. von gelehrten Sachen. 1756. n. III & II2.*

JAMES BVRGES *Account of the preparation and management necessary to Inoculation. London 1754. 8vo. In patrium idioma transtulit Dn. Prof. CASSEL. Nachricht von der Vorbereitung und Behandlung, welche zur Einpfropfung der Blattern nothwendig sind, von JAMES BVRGES, Bremen 1756. 8vo. Commendabilis libellus, qui summam & practice & vtiliter omne Infectionis argumentum profequitur.*

I. KIRKPATRIK. M. D. *An Analysis of Inoculation, comprising the history, theory and practice of it, with an occasional consideration of the most remarkable appearances in the small-pox. London 1755. 8vo. germanico sermone prodiit a D. HEINECKE. Herrn I. KIRKPATRIK M. D. Erläuterung der Einpfropfung, welche die Geschichte, Theorie und Ausübung derselben, nebst bey Gelegenheit gemachten Beobachtungen von den merkwürdigsten Erscheinungen der Kinderblattern in sich begreift. Aus dem Englischen. Zelle und Leipzig 1756. 8vo. Praecedente multo prolixior, ad theoreticas de Variolarum phoenomenis dissertationes digreditur.*

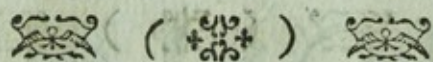
THOMAS SCHWENCKE *Noodig Bericht over de in-Entinge der Kinderpokjes in s'haage. 8vo. Varia memorabilia continet de differentia verarum Variolarum & spuriarum, de*

ipsis variolis, de insitionis methodo & suecessu etiam apud Indos: Proprias etiam obseruationes recenset propriamque methodum describit, in qua cataplasmata vulnere facto imposita pus augment. Rumorem sine auctore, qui naturales in nobili familia variolas finxerat, postquam ante aliquot annos autor artificiales cum eadem communicauerat, scriptis testimoniis dispellit probatque nothas fuisse variolas, quas per cauillationem aduersarii crepuerunt. *Haag. 1756. cf. Biblioth. des Sciences T. VI. P. I. Art. 13. p. 210. Hamburger gelehrt. Nachricht. zum Correspondent. 1756. n. 53.*

L'inoculation Poëme a MONSEIGNEUR LE DVC D'ORLEANS, par Mr. POINSINET, LE IEVNE. Paris. 1756. 8vo. cf. memoires de Trevoux Novembr. 1756. p. 232. Hamburg. Gelehrt. Nachrichten z. Correspond. 1757. n. 5. originem, progressum, suecessum & operationis methodum depingit, atque sub finem dubiis occurrit.

Nachricht, wie man in China die Blattern inoculiret. Ext. in Hannover. nützl. Sammlung 1756. n. 91. p. 1441. seqq. Bona descriptio desumta fere ex lettres edificantes &c. Legitur etiam in Allgemeines Magazine der Natur, Kunst und Wissenschaften. Leipzig 1757. P. IX. art. 8. & in Journal Oeconomique.

SCHULTZ. M. D. Beraettelse om Koppors Ympande. Stockh. 1756.

FRIED. AVG. SCHULTZE. *Gründliche Abhandlung von dem Ursprung und der Inoculirung der Kinderpocken, nebst einer Anleitung, wie man nicht nur die Pocken und alle Jugend-Kranckheiten verhindern, und die Kinder davor schützen könne; sondern auch, wie man das von Gott bestimmte Lebensziel nicht ehe als in einem hohen Alter endigen dürfe. Lüneburg 1756. 8vo.* Inter digressiones, pia & proluxa ratiocinia, superiorum saeculorum simulacra, rara de variolis & earum Infectione verba fere disparent.

LAVRENT. HEISTERI. *Chirurg. P. II. S. I. Cap. XV. summam & vtiliter, pro vniuersi systematis ratione, de infectionis methodo exponit.*

DVBIA OPERATIONI OBIECERVNT.

The new practise of Inoculation considered, and an application to the parliament for the regulation of the dangerous experiment. London. 1722. 8vo.

LEGARD. SPARHAM. *Surgeon, reasons against the practise of Inoculating the small-pox. London. 1722. 8vo.*

EDMUND. MASSEY. *Sermon against Inoculation. London. 1722. 8vo.* Infectionem, vt Diaboli inuentum, culpam, qui nempe Iob variolas inferuit.

WILLIAM WAGSTAFFE. *M. D. a Letter to DR. FREIND shewing the danger and uncertainty of Inoculating the small-pox. London. 1722. 8vo.* Ibidem & eodem anno Gallico ser-

mone. *Lettre au Docteur FREIND, montrant le danger & l'incertitude d'insérer la petite Verole, par GUVILLAVME WAGSTAFFE M. D.* Sueta obiicit dubia. Cum sanguine non vult virus communicari; prosperum insitionis successum negat; insitae variolae aditum naturalibus non praecludunt; praxis est periculi plenissima &c. (cf. *Journal. d. Scavans. Febr. 1723. Memoire Litter. de la grande Bretagne T. XI. n. 7.*)

DETHARDING *Diff. 1722. supra excitata.*

CLAUDE DE LA VIGNE DE FRECHEVILLE & LOUIS DOVVRAC. *Diff. Ergo Variolas inoculare nefas. Paris 1723. 4. Recusa est velut appendix ad Tractatum DR. CANTWELL. Acre scriptum, dubia Wagstaffii repetens & de laesa conscientia palinodiam.*

I. FRANCIS HOWGRAVE *Pharmacopolae, reasons against the Inoculation of the small-pox. London 1724. 8vo.* Casum etiam funestum enarrat, quem refutat IVRIN *in account for the Year 1724.*

In Actis Medicor. Berolinens. loco excit. asseritur Variolas anomalas insitione parari (meliora docuit medicos frequens repetita praxis). Alia dubia, nostro aevo soluta, proponuntur *Dec. II. Vol. VII. art. I. p. 28. sqq. (A. 1724.)* & ex Wagstaffe infausti successus repetuntur. *Dec. II. Vol. III. art. II. p. 30. sqq. (A. 1724.)* Ita etiam BEHRENS *in Act. Nat. Cur.*

Cur. loco infra excitand. solita dubia mouet, nempe Climatis differentiam, immunitatem quorundam a variolis &c. modeste tamen eius vsum non penitus dissuadet.

HEQVET. *Observations sur la saignée du pied & sur la purgation au commencement de la petite Verole; des Fievres malignes &c. Preuve de la decadence dans la pratique de Medecine, confirmée par des doutes sur l' Inoculation. Paris. 1724. 12. & Doutes sur l' Inoculation proposée à la Faculté de Medecine de Paris 1756. Vehementer & animose infitionem impugnat, superstruens argumenta ficto cuidam variolarum feminio in sanguine embryonum latitanti. cf. Biblioth. Francoise T. IV. P. I. 1724. Art. 6.*

IACOBVS D'APPLES. *Cogitationes problematicae de Variolis & Morbillis. Basileae 1724.*

SCHAGEN. *Diss. 1724. cf. supra.*

Litterae datae ad DN. TREW de d. 28. Mai. 1725. Ext. in Commerc. Litter. Noric. A. 1737. Hebd. 41. p. 323. Ex aliquot observationibus, quas enarrat, colligit: variolas infitas morbum grauem comitari, easdem, aequae vt aliae solent, foueolas post se relinquere insignes & saepe nullas infitionem sequi, sed materiam ad viscera nobiliora migrare &c.

Poëta etiam M. MARTINEAV DE SOLEINE in transitu insurgit contra variolas, his verbis:

*Recherche qui voudra, pour se rendre plus sain
Pour te fuir, le secret de t'admettre en son sein,*

*De frayeur qui t'appelle en soi des son enfance,
Veut il tenter la mort, perir par prevoyance?*

In *Les Voeux de la France pour la santé du Roy, Poëme Heroïque sur sa petite verole*. Paris 8vo. 1729. cf. *Memoir. de Trevoux*. Vol. LVII. A. 1729. Octobr. p. 1884.

Solitae etiam criminationes repetuntur in *Gentleman's Magazine*. Vol. III. A. 1733. Oct. p. 514. ex *Grubstreet Journal*. & infelix experimentum indicatur. Vol. XXI. A. 1721. April. p. 152.

Clausula excerpta, ex historia Variolarum, quae per Incisionem excitantur, ab E. TIMONI. M. D. scripta. R. S. communicavit SAM. HORSEMAN M. D. Ext. in Philosoph. Transact. Vol. XXXVIII. A. 1734. n. 432. VI. p. 296. Brevis Clausula & leuis.

IOH. LEMBKE *Progr. ad Diss.* IO. ANDR. GADEBVSCH : *num quis Variolarum inoculationi salua conscientia se committere, ac Medicus iure eandem suadere & commendare possit. Gryphiswaldiae 1735.* Post breuem originis enarrationem modesta dubia proponit, v. g. non omnes omnino homines a Variolis tentari; exitum morbi medicum inter spem & metum tenere suspensum &c.

IOH. FRID. BAVERI *Diss. Inoculatio Variolarum in utramque partem disputata. Lipsiae 1737.* (cf. *Commerc. Litter. Noric.* A. 1737. Hebd. 38. p. 301. & Hebd. 39. p. 310.) Primo differit de indole & natura variolarum, dein in Inoculationis originem & progressum inquit; tandem armis pathologicis infitionem debellare studet, armis autem, quae alii iam vibrarunt,

runt: casum recenseret infaustae operationis ex nouellis publicis, & notat (qua auctoritate nescimus), quod apud Britannos per edicta publica usus inoculationis interdictus fuerit, & sacerdotes in templis suos auditores ob hoc remedio sint dehortati: concludit tamen, ut medicus liberae voluntati cuiuslibet hominis totum inoculationis negotium committat, nec sua persuasione ad subeundam hanc operationem aliquem commoueat. *Eiusd. Variolae arte suscitatae plurimum sunt exitiosae.* (*Lips. Erfordiam missae litterae Dec. 1736.*) In *Actis Natur. Curiosor. Vol. IV. Obs. 198. p. 571. seqq.* Exemplum affert exitialium variolarum in binis infantibus, quos mater ad alios mitibus variolis laborantes, ut ex contagio similes caperent, miserat (male huius generis variolas artificialibus adiungit).

A Sermon - Inoculation à presumtuons practise, destructive to mankind by JOSEPH GREENHILL, A.M. London. 1755.

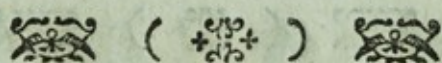
Dissertation sur l' Inoculation, pour servir de reponse à celle de MR. DE LA CONDAMINE, sur le meme sujet; par MR. CANTWELL. M. D. Paris. 1755. 12. Libellum omnino ineptum vocat DR. TAYLOR in oratione anniversaria Harvejana. London. 1755. Observationes etiam CANTWELLI negat Collegium Medicum Londinense. cf. DR. MATY *Journal Britannique. Novembr. & Dec. 1755. p. 483. seqq.* (cf. *Journal des Scav. Octobr. 1755. Götting. Gel. Anzeigen 1757. n. 26. p. 263. & n. 51. p. 509.*) Moderatus insitionis aduersarius, ex variis observationibus probare

bare vult infitionem vel nullas sequi variolas vel periculi plenas & lethales, & saepius dicta dubia repetit. Infitioni aquam picis liquidae vult substituere &c. Scriptum non immemorabile. (Minime tamen praetermittendum est, aquam picis liquidae iam commendari, & inoculatione praestantiorum laudari in *Gentleman's Magazine*. Vol. IX. A. 1739. Ianuar. p. 36.)

I. G. BÜSCHER *Zweifel wegen des Einpfropfens der Pocken*. Infitionem nondum absolutam fermentationem sanguinis, qua hic expurgatur, praevertere & ad malae indolis morbos disponere dubitanter dicit, & ad obleruandum proponit. Ext. in *Hannoverischen nützlichen Sammlungen*. 1755. n. 47. p. 749. cum solida responsione (fermenti naturalis in variolis excitandis hypothesein negante) EXCELL. DN. PROF. MATTHIAE *ibidem*. n. 81. p. 1279. seqq.

L'inoculation de la petite Verole, deferée a l'église & aux magistrats, 1756. 12. Quid boni ab infidelibus & haereticis accedere possit fidelibus? non videt autor: & ingeniose notat a solis medicis naturalium variolarum pericula proficisci, neque Dei prouidentiam turbendam esse, hominesque sanos laedere nefas esse. &c.

Lettre sur l'inoculation de la petite verole, dans laquelle on examine cette methode en philosophe, en citoyen, & en Chretien. par M. L'ABBE IACQUIN. Par. 1756.

PATROCINIVM OPERATIONIS SVSCEPERVNT ET
PROSPEROS SVCCESVS ENARRAVNT

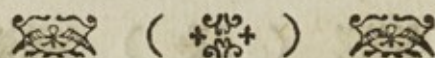
Praeter supra excitatos autores:

MATTH. ERNEST. BORETII *Observationes de Inoculatione Variolarum in carcere Londinensi (Newgate) auctoritate publica in VI. personis capite damnatis feliciter instituta. Regimont. 1722. 4.* Ipse vidit autor observationes, quas recenset. Huic scripto adiungi potest DN. D. CONRAD. BERTHOLD. BEHRENS. *De Infitione variolarum. Ext. in Act. Natur. Curios. Vol. I. A. 1727. Obs. LXXV. p. 133.* Eadem enarrat, quae Boretius, & alia quaedam subiungit.

An account of inoculating the small-pox in Boston, in a Letter from a Gentleman. London. 1722. 8. Enarrat felicem in noua Anglia successum.

BENIAMIN COLEMANN. *Account of the success of inoculation of new England. London. 1722. 8. german. BENI. COLEMANNS Nachricht von der Beschaffenheit und Success des Blatterbeltzens in Neu-Engelland, mit DAN. NEALS Historischer Einleitung, aus dem Englischen übersetzt von ABR. VATER. Wittenb. 1723. 4.*

I. BRADY *Some remarks upon DR. WAGSTAFFE'S Letter and M. MASSEY'S Sermon against inoculating the small-pox. London, 1722. 8.*

JAMES IVRIN. M. D. *Letter to CALEB COLESWORTH* containing the comparaiſon between the mortality of the natural ſmall-pox, and the given by inoculation. To which is ſubjoined an account of the ſucceſs of inoculation in new England, as likewiſe an Extract from ſeveral Letters concerning à like method of communicating the ſmall-pox, that has been uſed à time out of mind in Southwales. Lond. 1723. 12. cf. *Memoires Litteraires de la grande Bretagne*. T. XV. art. 3. Ex 182. aegris, quibus inferebantur variolae, duo perierunt, naturales vero variolae quintum fere vel ſextum aegrum trucidarunt. Exoptatum in Noua Anglia ſucceſſum laudat, & emtionis methodum in Auſtrali Walliae prouincia deſcribit. It. *Account of the ſucceſs of inoculating the ſmall-pox for the year 1724*. Lond. 1725. 12. It. *Account of the ſucceſs of inoculating the ſmall-pox for the year 1724. 1725. 1726*. London. 1727. 8. Calculi iſtorum annorum continuantur. Gallic. *Relation du ſucces de l'inoculation de la petite verole dans la grande Bretagne, par MR. IVRIN. M. D. Traduit de l'Anglois. Cet ouvrage eſt augmenté d'un Diſcours preliminaire ſur la petite verole, & d'une Diſſertation ſur la tranſpiration, par MR. NOQVEZ Medecin de Paris*. Paris. 1725. cf. *Bibliothèque Francoiſe*. Jan. & Febr. 1726. art. 4. Praefatio prolixa ciuibus Inoculationem commendat. Epistoſis Iurinianis iungi poteſt ISAAC MASSEY *ſhort and plain account of inoculating with an anſwer to Dr. IVRIN'S Letter*. London. 1723. 8.

Lettre sur l'inoculation de la petite verole, comme elle se pratique en Turquie & en Angleterre, adressée a. M. DODART. Conseiller d'etat & premier Medecin du Roy, avec un appendix, qui contient les preuves, & repond a plusieurs questions curieuses par M. DE LA COSTE D.M. Paris 1723. 12. De Infitione Orientali & Britannica historice differit. Infitio- nis causam suscipit. Quorundam Doctorum Sorbonensium approbatione eandem munit. Ad dubia solide respondet. Sloanii aliorumque Medicorum Anglorum Epistolas ad se da- tas, de prospero infitiois successu, opusculo adiungit. (cf. me- moires de Trevoux. Jun. 1724. art. LII. T. 46.)

The case of receiuing the small-pox by inoculation, im- partially considered, especially in à religious view; written in 1725. by MR. DAVID SOME of Harborough, and published this month by DR. DODDRIGGE of Northampton. cf. Gentleman's Magazine. Vol. XX. A. 1750. Decemb. p. 531. sqq. & Vol. XXI. A. 1751. April. p. 158. Respondet ad nota dubia, maxime theologica. Vterque autor theologus est.

ZARDIEL BOYLSTON historical account of the small-pox inoculated in new England. London. 1726. 4. Ex titulo co- gnoscendus libellus. Ex 244. operationibus paucae exopta- tam spem frustrarunt.

I. GASPER SCHVCHZER account of the success of inocula- ting the small-pox for the Year 1727. 1728. London. 1729. 8.

Theses Miscellaneae, consensu superiorum publicae disquisitioni propositae a IOH. ADOLPH IACOBÆO. Olig. filio. Resp. SEVERINO HEE Hafniae. 1730. 4. Thesis IVta de Variolarum Inoculatione, quam breuiter commendat. (cf. Journ. des Scavans Sept. 1732. p. 47. & Commerc. Litt. Noric. A. 1733. Hebd. XII. p. 92.

Lettres (philosophiques) ecrites de Londres sur les Anglois & autres sujets par MR. DE VOLTAIRE (London. 1732.) Amsterd. 1736. 8. Lettre XI. sur l'insertion de la petite verole. Acriter propugnat insitionem & curiosam originem inter Circassos atque ad Anglos Translationem enarrat.

ILLVSTR. ARCHIATER PAVL GOTTLIEB WERLHOFF. M. D. *Disquisitio medica & Philologica de Variolis & Anthracibus. Hannov. 1735. 4. C. I. p. 18. succincte quidem, sed pro more, id est solide insitionis causam defendit.*

D. IOH. HENR. SCHVLZE. *Dissert. De Variolis Hal. Magd. 1736. sub finem §. 35. de insitione in vtramque partem succincte disputat.*

Of inoculating the small-pox, occasioned by its now raging in several large Towns. Ext. in Gentleman's Magazine. Vol. VII. Sept. 1737. p. 561. sqq. ex Weekly Miscellany. Breuis & neruosa inoculationis defensio.

GEORG. DETHARDING *Diss. Pestem variolosam in Groenlandia enarrans. Havniae. 1739. Perisma VI. p. 20. sqq. inoculationem etiam commendat.*

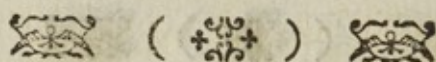
Abre-

Abregée d'un voyage fait dans l'interieur de l'Amerique Meridionale, depuis la cote de la Mer du Sud, jusqu'aux Cotes du Bresil & de Guiane, en descendant la riviere des Amazons. Par MR. DE LA CONDAMINE Dec. 1743. Ext. in Memoires de l'Academ. Roy. des Sciences. A. 1745. p. 478. ed. Par. cf. & Göttingische Sammlungen zuverlässig. und Lesenswürdiger Reisebeschreibungen. 2ter Theil 1750. & Hamburgisches Magazin. VI. B. 3. St. art. I. p. 269. sqq. Malignae in regione Brassiliensi circa urbem Para Variolae monachum induxerunt, vt variolas cum exoptatissimo successu infereret.

Lettre de Mssrs CRAMER & IOLY dans le Mercure de Neuschatel. A. 1751. Aout. & seqq. (cf. Tissot dans la preface).

Traité de la petite Verole communiquée par l'inoculation, par MR. BVTINI. D. M. de la Faculté de Montpellier, & agregé a Geneve. Paris 1752. 12.

A Sermon preached before his grace CHARLES DUKE OF MARLBOROUGH, President, the vicepresidents and governors of the hospital for the small-pox, and for inoculation March. 5. 1752. by ISAAC LORD BISHOP OF WORCESTER. London. 8. Cuius utilem methodum pathetice commendat, quae exitiosa Variolarum symptomata feliciter dispellit. Comparationem leti in vtraque specie non negligit.

MR. DE LA CONDAMINE *Memoire sur l'inoculation de la petite Verole. Lect. d. 24. April 1754.* Seorsim edita est commentatio *Parisiis & Avenione. 1755. ed. 3a. & iungetur Memoir. de l'Academie Royale des Sciences. A. 1754.* Legitur etiam in *Mercure de France ej. an. Mens. Jun. Vol. II.* atque Versio germanica in *Hannoverischen nützlichen Sammlungen. A. 1755. n. 34-37. p. 530. seqq.* Nobilis commentatio, neruose enarrans insitionis historiam, progressum & praestantiam, cum solida ad dubia responsione. *cf. Journal des Scavans Octobr. 1754.*

Lettre de Mr. DE LA CONDAMINE à Mr. ROQUES Conseiller Ecclesiastique du Prince de Hesse-Hombourg, & Pasteur de L'Eglise Françoisse de Zelle sur L'inoculation de la petite Verole. Paris 1756. 8. Succincte enarrat rationes, quae hominum animos ab insitione auertunt. Infelici insitionis, quam imprudens chirurgus perfecerat, mentionem aequae facit, ac prosperarum operationum Parisiis factarum a Doctoribus, Kirkpatrik, qui Londino, vt Parisiensibus pustulas infereret, venerat, & Hosty Medico Parisiens. Breue, sed memorabile scriptum.

Essay apologetique sur la methode de communiquer la petite Verole par l'inoculation, ou l'on tache de faire voir, que la conscience ne sauroit en etre blessée, ni la religion offensée par CHARLES CHAIS *Ministre du St. Evangile a la Haye. a la Haye 1754. 8.* *Auszug aus des Herrn Carl Chais, Predigers im Haag, Versuch einer Vertheidigung der Methode, die Blattern durch die*

die Einpfropfung zu geben. Aus dem Französischen übersetzt. Braunschweig 1756. Egregium & Condaminiano simile scriptum : fufum in enodandis dubiis theologicis, eoque nomine prae reliquis commendandum.

TISSOT. M. D. *L'inoculation justifiée ou Dissertation pratique & apologetique sur cette methode, avec un essai sur la mue de voix* Lausan. 1754. 12. Versio germanica. Tiffots *practische Vertheidigung des Einpfropfens der Pocken nebst einem Versuch über die Veränderung der Stimmen, aus dem Französischen übersetzt und mit einigen Anmerkungen vermehrt* von FRIED. SIM. MORGENSTERN M. D. Halle 1756. 8. Ext. etiam in *Hannöverischen nützlichen Sammlung*. A. 1756. n. 68. p. 1067. Utilis & egregia dissertatio, quae methodum etiam operationis enarrat : caeterum Condaminiano scripto similis.

Recueil de quelques pieces interessantes sur l'inoculation de la petite Verole &c. a la Haye. 1755.

Recueil des pieces concernant l'inoculation de la petite Verole & propres à en prouver la sécurité & l'utilité. Paris. 1756. 12. Desumpta Collectio ex la Mottraye, Timonio, Py-larino, Commentariis Societatis Londinensis, Iurino, de la Coste, Concione Isaaci Episcopi, Epistolis Sloanii Amyandi & Ranby, Kirkpatrik &c.

I. NICOLAS MILLIN DE LA COVRVEAVLT ET PETER IOSEPH MORISOT DES LANDES. *Diss. Ergo Parisinis Variolarum inoculatio. Paris 1755. 4.* Sueta praestantiae argumenta & ipsum in Gallia usum operationis affert.

IOSEPH. RENATUS MARIA IOACHIM PH. ET M. D. *Tractatio chirurgico-medica proponens quaestionem: An Variolas in nostris regionibus inoculare sit consultum. Argentorat. 1755. 8.* Vtilis etiam & Condaminianae similis Tractatio, quae tamen & propria perutilia continet.

Lettres de deux Membres du College des Mediciens de Londres à l'auteur du Journal Britannique sur l'Inoculation, signées G. HEBERDEEN d. 26. Dec. 1755. & E. ARCHER d. 6. Jan. 1756. Ext. in Journal Britanniq. Nov. & Dec. 1755. p. 483. seqq. de fausta & felici inoculatione Londinenfi testantur.

The grand objections to inoculation considered: with cases that tend to confute the only plausible arguments made use of in prejudice to so beneficial à practise. To which are added remarks on à Letter upon inoculation lately published. London 1756.

Der besondere Vorzug der künstlichen Blattern vor den natürlichen. Ext. in Hannover. nützl. Sammlung A. 1757. n. 43. & 44. d. 31. Maj. & d. 3. Jun. & n. 45. p. 674. sqq. Quod integra dissertatio ignoti adhuc autoris, dum nostra sub praelo sudaret, nondum prodierit, omni epicrisi abstinemus.

Passim

Passim etiam in Eruditorum variis diariis & inter noua politica de prospero multis in terris inoculationis successu refertur. Anglorum maxime noua & diaria saepissime operationis salutarem euentum tam in magna Britannia, quam in Coloniis laudant, neque infrequenter mentionem faciunt nosocomii recipiendis aegris variolosis & inferendis Variolis destinati. Ita e. g. in scripto, *a representation from the governors of the hospital for the small-pox and for inoculation.* 4. (cf. *Gentleman's Magazine.* Vol. XIV. A. 1744. April. p. 226. Vol. XVIII. A. 1748. Jun. p. 282. *London Evening post.* A. 1756. n. 4432. & 1757. n. 4565. & *Coburg. Nachlese.* 1756. n. 23.) notatur, per quatuor annos 651. homines variolas infectione accepisse, inter quos vnicus solus mortuus est. Ibidem simul cautelae succincte indicantur, quibus prosper successus promouetur; e. g. ventilatoribus aer expurgatur & in sublimē fertur contagium; non cuiuslibet aditus contingit; seruientes & administrantes propriis vestimentis teguntur &c. cf. & D. WILLIAM DOUGLASS à *Summary historical and political of the first planting, progressive improvements, and present state of the british Settlements in Nord-America.* Boston & London. 1755. 8. P. II. cf. & *Journal Britannique* Mai. & Jun. Nov. & Dec. 1752. Mars & Avril 1755. & alibi passim: *Gentleman's Magazine* Vol. VIII. Januar. 1738. p. 55. de prospero inoculationis successu in Philadelphia & in Barbados *l.c.* Jul. p. 380. cf. & Mart. 1753. p. 146. & Oct. 1755. *Philosoph. Transact.* Vol. XXXVII. A. 1731. n. 419. art. 2. p. 108. *A Letter*

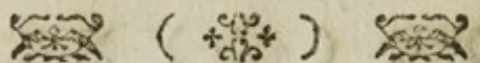
to Dr. IVRIN F. R. S. given an account of the condition of the town of *hastings*, after it had been visited by the small-pox. *Hamb. Correspondent*. 1755. n. 130. & n. 145. & *Gelehrt. Nachricht. zum Correspond.* 1753. n. 13. 1755. n. 37. & 1756. n. 15. & *alibi passim*. Item *Breslauer Sammlung von Natur- und Medicin Geschichten* XX. *Verf.* p. 521. XXIII. *Verf.* p. 586. XXVI. *Verf.* p. 682. *Verf.* XXVIII. p. 455. & 563. *Verf.* XXIX. p. 116. *Verf.* XXX. p. 450. *Verf.* XXXI. p. 314. *Verf.* XXXII. p. 440. & 552. *Verf.* XXXVI. p. 516. & 640. it. *Acta Natur. Curios.* Vol. I. (A. 1723.) *Obs.* 75. p. 133. it. *Hamburgisches Magazin*. Band XII. St. 3. art. VI. p. 346. *sqq.* *Gründe für das Inoculiren der Blattern.* &c.

De Inoculatione Parisiensi. cf. *Breslauer Sammlung. Verf.* XXVI. A. 1723. p. 458. 460. & 683. *Verf.* XXVIII. A. 1724. p. 456. *Verf.* XXXV. A. 1726. p. 254. Nuper etiam D. TRONCHIN. Medicus Genevensis, ex commendatione D. VOLTAIRE variolas, vel inter principes, inseruit. Ita e. g. DUCIS D'ORLEANS filiae filioque DUCI DE CHARTRES, nato d. 31. April. 1747. cf. inter alia loca *Hamburg. Correspond.* 1756. n. 56. *Iourn. Encycloped.* T. II. P. I. p. 92. *sqq.* & *Iourn. Oeconomique.* 1756. April. ubi *diarium operationum legitur*. Quin ita iam alteri sexui ea operatio probata est, ut ornamentis quibusdam capitis cognomen a l'inoculation dede- rint. REX STANISLAUS Nosocomium Inoculationi dicatum fundare statuit. cf. & *Coburg. Nachlese.* 1756. n. 23. Sensim eorum, qui huic operationi in Gallia fauent, numerus auge-
tur.

tur. Ita A. 1756. d. 25. Aug. in confessu Academiae Scientiarum & elegantiorum litterarum Ambianensis eius Director. MR. D'ESMERY praelegit commentationem. *Sur les avantages de l'inoculation de la petite verole dans les Enfants au dessous de quatorze ans. cf. Mercure de france. Novemb. 1756. p. 119. Eod. mense* In confessu Academiae Scientiarum & elegantiorum litterarum Divionensis M. FOURNIER M. D. praelegit commentationem *sur l'Inoculation*. Superflua quidem operatio (ait) multis videri posset in regionibus, quibus, aequae fere ac artificiales, benignae sunt variolae naturales, velut in ducatu Burgundiae, admitti tamen debet propter varias rationes, imminentes forsan constitutiones epidemicas, non ita benignas, infantiae praerogativas, loci mutationem & metum &c. Burgundos autem praesenti malo magis, quam futuro territos inoculationem recepturos esse, vix sperat. *cf. Mercure de france. Decemb. 1756. p. 135. sqq.*

De Inoculatione Italica *cf. Journal Etranger Octob. 1756.* ubi extant binae Epistolae D. IO. BAPTISTA LVNADEI DE SANT AGATA FELTRIA. *Protomedici Vrbinensis, Eod. Jan. 1757. n. 9.*

De Inoculatione Holmienfi. *cf. London Evening-Post. April. 1756. n. 4438.* Album etiam calculum huic operationi adiacere dignatur COMES DE TESSIN. *cf. Briefe an einen jungen Prinzen von einem alten Mann. P. II. Brief 18.*

De Inoculatione facta Nidrosiae (Drontheim) in Dania.
cf. *Journal Encyclop.* T. II. P. I. p. 97.

De Inoculatione in Vrbe Pannonica Epperies, quam in propria filia fecit D. D. REIMANN, cf. *Breslauer Samlung. Vers.* XVII. A. 1721. p. 253.

De Inoculatione Regiomontana cf. *Hamburger freye Vrtheile und Nachrichten.* A. 1757. n. 17. & *Regenspurger Gelehrte Zeitungen.* A. 1757. n. 12.

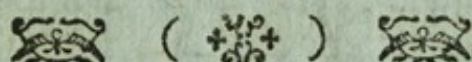
De Inoculatione Genevensi cf. TISSOT. l. c. S. I. §. 6. S. III. §. 13. & GVIOT *Memoire sup. cit.*

De malignitate variolarum in insulis Caribes & earum infusione prospera cf. ABRAH. TITSINGH *Geneeskunst der beelmee-sters, tot dienst der Zeevaart, uitgegeeven.* Amstel. 1752. 8.

De Inoculatione Vindobonensi. *Breslauer Samlung. Vers.* I. A. 1717. p. 187.

De Inoculatione Hannouerana facta in PRINCIPE REGIO FRIDERICO cf. *Breslauer Samlung. Vers.* XXVIII. A. 1724. p. 564. *Vers.* XXIX. A. 1724. p. 116. WREDENII *Tract. supra cit.* ILLUSTR. WERLHOF. l. c. p. 17.

De Inoculatione Pyrmontana cf. *Breslauer Samlung. Vers.* XXXIII. A. 1725. p. 235. sqq.

De Inoculatione facta Onoldini. *cf. Fraenckisch. acta erudita* & *curiosa. l. c.*

De Inoculatione Berolinensi & Lipsiensi. *cf. MORGENSTERN'S Vebersetzung von TISSOT. l. c. p. 10.*

De Inoculatione Cellensi. *cf. Hamburger Correspondent. Celle. d. 18. Maj. 1756. & de 10. Jan. 1757. n. 12. it. Göttingische Gelehrte Anzeigen. A. 1756. n. 57. p. 488, & n. 157. p. 1436. & A. 1757. n. 20. p. 186.*

De Inoculatione Bremensi *cf. Göttingische Gelehrte Anzeigen A. 1755. n. 106. p. 991. A. 1756. n. 2. p. 9. & n. 49. p. 423.*

De Inoculatione Gottingensi *cf. Göttingische Gelehrte Anzeigen. A. 1756. n. 157. p. 1435. A. 1757. n. 20. p. 185.*

De Inoculatione Graizeni in ipsis COMITIBVS RVTHENIS instituta *cf. Leipziger Gelehrte Zeitung. A. 1757. n. 7. p. 60. Göttingisch. Gelehrte Anzeigen. A. 1757. n. 20. p. 186.*

EMENDANDA

p. 9. l. 5. ab vlt. *putre* l. *putres.*

p. 9. l. 3. *Africas* l. *Africa.*

p. 10. l. *pereunt* l. ante infitionis *vltum* *perierunt.*

PRAENOBILISSIMO CANDIDATO

S. P. D.

P R A E S E S.

Si de omni eruditionis genere, profecto de medica scientia valet illud Ciceronianum: studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, aduersis solatium ac perfugium praebent. Siue enim theoreticam cognitionem amplexeris, siue aegrotantibus medens in perpetuo exercitio verseris, quod istis votis & desideriis satisfaciat, abunde inuenies. Hic conscientia bene gestorum, illic contemplatio naturae mentem alunt & oblectant. Sementem autem in aquam jaceret, qui purissimas delicias barbaris & ignavis praedicaret, in mare aquam, qui expertis, qui TIBI, SVAVISSIME CANDIDATE! Non onera reputasti, quos in addiscenda arte nostra posuisti labores, sed oblectamenta. Eximiis etiam progressibus effecisti, ut non minus intrepido pede cathedram conscendere, quam ad summos in arte nostra honores adspirare possis. De quibus etiam honoribus propediem conferendis TIBI gratulor, Deumque precor, velit ulterioribus TVIS conatibus adesse, in annos quamplurimos TE sospitem publico bono & incolumem seruare omniaque laetissima perpetuo largiri. Vale & porro meus eslo.

Scr. d. IV. Jun. MDCCLVII.